THE LIBRARY OF CONGRESS (DLC)
PERIODICAL DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXII Kaina 60 c. ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, VASARIS – FEBRUARY 9, 1991 Nr. 28

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko ir ministro pirmininko

Pareiškimas

Artėjant visuotinei Lietuvos gyventojų apklausai – plebiscitui, konstatuojame neleistiną TSRS karinių jėgų kišimąsi. Iš karinių malūnsparnių metomi lapeliai, kuriais nežinomas „piliečių komitetas" agituoja nedalyvauti plebiscite, nors dislokuota Lietuvos teritorijoje TSRS kariuomenė neturi jokios teisės talkinti tokiems anonimų veiksmams. Ligi šiol neatšauktas TSRS karinis patruliavimas Lietuvos miestuose ir keliuose; nuo vasario 10 d., kai bus skaičiuojami balsai, yra paskelbti kariniai manevrai; šie ir kiti karškių veiksmai daro neleistiną spaudimą, bauginantį poveikį piliečiams. Didelė kliūtis informacijai yra ir tebesitęsiantis Televizijos ir radijo bei Spaudos rūmų užgrobimas, dėl ko visa kaltė šiuo metu tenka TSRS vidaus reikalų ministerijos kariuomenei. Be to, šis užgrobimas naudojamas dezinfomacijai, bauginančiai agitacijai prieš laisvą piliečių valios išreiškimą. Tokia pačia neleistina kišimosi veikla užsiima televizijosir radijo stotys Lietuvoje dislokuotuose TSRS kariniuose daliniuose. Visu tuo siekiama daryti neigiamą poveikį plebiscito rezultatams. Protestuodami prieš tokius TSRS ginkluotųjų pajėgų veiksmus, atkreipiame Lietuvos Respublikos Generalinės Prokuratūros, taip pat tarptautinių teisinių organizacijų dėmesį į nurodytas priežastis ir siūlome duoti joms atitinkamą teisinį įvertinimą.

Lietuvos Respublikos
Aukščiausiosios Tarybos
pirmininkas
V. Landsbergis

Lietuvos Respublikos
Ministras pirmininkas
G. Vagnorius

Vilnius, 1991 m. sausio 7 d.

Lietuvos Respublikos įgaliotosios valstybinės delegacijos tarpvalstybinėms deryboms su TSR Sąjunga

Pareiškimas

Lietuvos Respublikos Valstybinė delegacija tarpvalstybinėms deryboms su TSR Sąjunga, savo posėdyje apsvarsčiusi derybų su Tarybų Sąjunga klausimus, reiškia apgailestavimą, kad 1990 m. pabaigoje TSRS įgaliotoji delegacija faktiškai nutraukė konsultacijas tiek valstybinių delegacijų, tiek bendrų darbo grupių lygmeniu.

Lietuvos Respublikos daugkartiniai skatinimai pereiti į tarpvalstybines derybas dėl Lietuvos Respublikos ir Tarybų Sąjungos santykių sureguliavimo, deja, nesusilaukė ne tik pritarimo, bet ir atsakymo. Neatsakyta ir į Lietuvos Respublikos delegacijos vadovo 1991 m. sausio 7 d. telegramą TSRS prezidentui M. Gorbačiovui derybų klausimu.

Priešingai, šių metų sausio 11-13 dienomis TSRS kariuomenės ir TSRS vidaus kariuomenės įvykdytas susidorojimas su taikiais Lietuvos gyventojais ir svarbių valstybinių objektų užgrobimas sukūrė itin komplikuotas, trukdančias deryboms išankstines sąlygas. Šių metų vasario 1 d. TSRS prezidento įsakas apie papildomos delegacijos „klausimų svarstymui" sudarymą kelia dar daugiau neaiškumų.

Lietuvos Respublikos delegacija reiškia susirūpinimą, kad Tarybų Sąjungos vyriausybė ligi šiol neduoda nurodymo savo karinei vadovybei nedelsiant grąžinti užgrobtus pastatus Lietuvos Respublikai, nutraukti neteisėtą karškių patruliavimą Lietuvos miestuose ir keliuose ir išvesti represinius TSRS desantinius bei TSRS vidaus kariuomenės dalinius iš Lietuvos Respublikos teritorijos.

Lietuvos Respublikos delegacija tiki, kad iš Tarybų Sąjungos pusės bus parodyta gera valia pašalinti minėtas kliūtis ir grįžti prie derybų stalo. Lietuvos delegacija bus pasirengusi jas tęsti.

Delegacijos vadovas
V. Landsbergis

Vilnius, 1991 m. vasario 7 d.

Jelcinui neleidžiama kalbėti televizijoje

Maskva. – Kai Gorbačiovas kreipėsi į Sovietų gyventojus, kad jie pasisakytų už siūlomą referendumą, tai Rusijos prezidento Boriso Jelcino padėjėjai pranešė, kad neleidžiama jam kalbėti per televiziją į žmones šiuo metu. Bijoma, kad Jelcinas galįs paveikti gyventojus nebalsuoti už referendumą. Kiek Jelcinas kartų kreipėsi į televizijos stotį, kad galėtų prabilti į Rusijos gyventojus, tiek kartų jam buvo neleista. Tačiau Jelcinas padarė dar vieną žingsnį prieš Gorbačiovą, sudarydamas iš jo opozicijos vadų „smegenų trestą" arba konsultacinę ir koordiancinę tarybą, į kurią įeina daugelis intelektualų ir žmogaus teisių veikėjų. Joje yra 20 narių ir bus tarsi opozicinė vyriausybė, sako Jelcino šalinnkai. Bet pats Jelcinas sako, jog tai bus patariamasis organas, kurių intelektu bus pasinaudota įvesti Rusijoje demokratiją. „Mes galime aiškiai matyti, jog Centro vadovybė nėra apsupta geriausiais tautos protais, pasakė Jelcinas, nurodydamas į Gorbačiovą, kuris paskutiniu metu pašalino savo reformų organizatorius ir kuris vėl visomis jėgomis nori atgauti visą galią Centrui Kremliuje, pasakė Jelcinas.

– **Chicagoje** veikianti WOPA radijo stotis per savo komentarus Lucine Mygalos žodžiais iškėlė klausimą, kodėl, kai kovojama už Kuwaito išlaisvinimą, tylima Pabaltijo reikalu, kai ten sovietai lieja nekaltų žmonių kraują, atlikdami plataus masto riaušes.

Kaliniai apsupę kalėjimo sargus.
Vilniuje lietuviai pareiškia savo nusistatymą okupanto kareiviams, stovintiems ant šarvuočio stogo. Nešamas plakatas, kuriame įrašyta: „Lietuvos tikslas – laisvė!"

JAV parama Pabaltijui ir Ukrainai

Washingtonas. Vasario 6 d. – „New York Times" praneša, jog prez. G. Bushas įsakė tuoj pat pasiųsti medicinos pagalbą tiesiog į Pabaltijo respublikas ir į Ukrainą. Tuo parodomas Amerikos susirūpinimas tais kraštais, kurių politiniai nusiteikimai nesutampa su Maskvos, kaip išsireiškė vienas JAV administacijos pareigūnų. Tai esąs aiškus noras padėti Pabaltijo opozicijos vadams prieš prispaudėją. Tai buvo padaryta prieš Gorbačiovui kalbant vakare per televiziją. Amerika pranešė iš anksto, kad ruošiasi pasiųsti tą paramą ir iš Sovietų pusės nebuvo neigiamo atsakymo.

Baltųjų rūmų atstovas sako, jog tai galbūt padės sušvelnnti Amerikos pabaltiečių nuomonę, kad Wsahingtonas nieko nedaro dėl įvykusių riaušių Lietuvoje ir Latvijoje. „Tai būdas patenkinti Pabaltiją ir čia gyvenančius pabaltiečius", pasakė tas pats pareigūnas. Baltųjų rūmų pranešimas buvo padarytas tada, kai tuo pačiu metu reiškiamas Amerikos susirūpinimas Pabaltijo situacija ir jaučiama kietesnė Gorbačiovo linija ir nauji sunkumai nusiginklavimo derybose, kurios tęsiasi 8 metus dėl tolimųjų distancijų raketų.

Su Sovietų žinia

Medicinos parama bus siunčiama su Sovietų žinia ir jų vyriausybės bendravimu, kurie turės išduoti leidimus lėktuvams ir visai persiuntimo procedūrai. Baltųjų rūmų spaudos direktorius Marlin Fitzwater, informuodamas spaudą, pasakė, jog tai „mūsų aiškus noras padėti Pabaltijo žmonėms ir kad mes norime su jais bendradarbiauti". Ir jis dar paaiškino, kad Amerikos vyriausybei rūpi Pabaltijo likimas. „Mes nepripažinome jų įjungimo į Sovietų Sąjungą praeityje ir mes būsime ateityje, kai tik bus galima, su pagalba jiems".

Tos paramos reikalus tvarkys Carol Adelman per Europos ir Artimųjų Rytų agentūrą panašiems atvejams. Federalinė vyriausybė paskyrė 5 mil. dol. humanitarinę pagalbą. Transportacija bus taip pat pasirūpinta. Vaistai ir medicinos kiti reikmenys šiuo metu jau pradėti telkti į vieną vietą. Į Ukrainą bus siunčiama pagalba nuo vėžio, nes po Černobylio nelaimės yra dar daug sergančių nuo radiacijos.

Baltieji rūmai teigia, jog jau gruodžio mėnesį Lietuvos ir Latvijos oficialūs pareigūnai kreipėsi dėl humanitarinės pagalbos. Maskvos ir Ukrainos vadovybės prašė pagalbos Černobylio aukoms. Carol Adelman esanti nustebusi, kad Lietuvai reikia net aspirino tablečių. Bus siunčiama chirurginės pirštinės, įvairūs vaistai, net ir slogai sulaikyti tabletės. Sunku esą patikėti, kad tokių reikmenų trūksta Sovietų Sąjungoje. Valstybės sekretorius Bakeris dar prieš Kalėdas buvo gavęs tuometinio Užsienio reikalų ministerio Ševardnadzės prašymą padėti vaistais ir medicinos instrumentais. Tad pasikeitus situacijai ir buvo nutarta Valstybės departamento ir Baltųjų rūmų pareigūnų siųsti tą pagalbą tiesiog į Pabaltijo respublikas, prijungiant ir Ukrainą.

Penki milijonai

Pranešama taip pat, jog paskutiniu metu Amerikos ambasada Maskvoje pradėjo megzti ryšius su Pabaltijo atstovais. Jos diplomatai pradėjo lankytis ir Ukrainoje, o Washingtone buvo priimti ukrainiečių atvykę atstovai. „Tai didelė respublika, jei jie pajudės į nepriklausomybę, tai bus didelis įvykis", kalbėjo vienas atsakingųjų administracijos pareigūnų, tad verta pradėti megzti dabar humanitarinio pobūdžio ryšius. O dėl humanitarinės pagalbos ir Kremlius negali priekaištauti. Lietuvai, Latvijai, Estijai ir Ukrainai paskirta 5 mil. dol. parama.

– **Maskvoje** vienas Sovietų Gynybos ministerijos oficialus pareigūnas, kaip pranešė Reuteris, pasakė, jog Irako prez. Saddam Husseinas sušaudė vieną iš vyriausių aviacijos ir vieną iš gynybos savo aukštųjų pareigūnų. Ta egzekucija buvo atlikta po to, kai sąjungininkų pajėgos sunaikino 26 Scud raketas ir 30 lėktuvų iš maždaug 700.

– **Baltieji rūmai** pasiuntė naujo JAV biudžeto projektą Kongresui 1.45 trilijonų dolerių sumoje.

TRUMPAI IŠ VISUR

– **Valstybės** departamento sekretorius James Baker III darydamas pranešimą Atstovų rūmų Užsienio reikalų komitete apie Sovietų Sąjungos dabartinę situaciją, pasakė, jog „perestroikos negalima pasiekti per šautuvo vamzdį".

– **Bakeris** rekomendavo Kongresui laikinai susilaikyti nuo rarifikavimo konvencionalinių pajėgų Europoje sutarties, nes Sovietai pergrupavo tris ginkluotas savo divizijas, nekreipdami dėmesio į savo iškilmingai pasirašytą sutartį Paryžiuje tas pajėgas išformuoti.

– **Baltieji rūmai** savo spaudos sekretoriaus žodžiais vėl pareiškė, kad seka įvykius Pabaltijo respublikose su dideliu dėmesiu, bet administracija nedaranti paskutinio sprendimo, ar Gorbačiovas jau neatšaukiamai atsisako savo pradėtų reformų.

– **Prezidento Busho** vyriausybės vienas vyresniųjų pareigūnų vakar pasakė, jog prezidentas lauks žinių, kas šį savaitgalį įvyks Lietuvoje ir po to padarys kai kuriais klausimais savo sprendimą. „Mes patarėme jiems abiem – sovietams ir lietuviams, kad šitas jų procesas praeitų taikiai ir be riaušių.

– **Pastorius Jesse Jackson** sakosi vyksiąs į Lietuvą patirti įvykusių žiaurumų aplinkybes ir susipažinti su esama padėtimi. Jis Sovietų kareivių smurtą sulygino su Kinijos Tianemann aikštėje įvykusiomis skerdynėmis. Jis aiškiai pasisakė už Liteuvos nepriklausomybę.

– **Lietuvoje** šio sekmadienio rytą 2 vlandą naktį Sovietų kariuomenė pradeda karinius manevrus.

Ne šimtai, bet tūkstančiai žmonių pasikeisdami budi prie Lietuvos Parlamento rūmų. Šioje nuotraukoje mums nepažįstamas lietuvis su kryžiumi pasitinka Sovietų tanką.

Jis baugina gyventojus galybės praradimu

Pripažįsta – ne visos sritys savanoriškai įsijungė

Maskva. – Sovietų Sąjungos prez. M. Gorbačiovas trečiadienio vakare netikėtai pasirodė programoje ir čia 15 minučių visai sąjungai norėjo „parduoti" savo referendumą kovo 17 d.

Įspėdamas, jog sąjungos reputacija, kaip galingos valstybės, yra pavojuje, jis kreipėsi į žmones „pasmerkti" norinčias atsiskirti respublikas ir tą dieną palaikyti jį referendume, kuris būtinas išlaikyti Sovietų Sąjungai. „Visi mano įsitikinimai yra pagrįsti sąjungos išsaugojimu", kalbėjo tą vakarą Gorbačiovas. Klausimas yra paparastas – reikia balsuoti taip ar ne, tačiau šio balsavimo rezultatai, kaip atrodo, nėra įpareigojantys, rašo Francis Clines, „New York Times" koresp. savo dienraštyje vasario 7 d.

Atnaujinta federacija

Jo kalboje jautėsi noras atstatyti pasitikėjimą savimi užsienyje ir namuose, kai jo siūloma programa tampa nebepopuliari ir kietosios buvusios linijos Komunistų partijoje išraiška.

Gorbačiovas tuoj įspėjo, jog atsiskyrimas pražudys žmones ir sunaikins jų gyvenimo stilių. Jis kaltino Pabaltijo respublikas, bandančias išvengti svarbaus referendumo, pravedant savo plebiscitą visiškai nepriklausomybei nuo Sovietų Sąjungos. „Tie, kurie atsiskirs, patys pražus trūkumuose". Jis gyventojams skelbė, kad šis balsavimas ves į „atnaujintą federaciją", kurioje nepatenkintos respublikos gaus „daugiau suverenumo ir saugumo garantijų, milžinišką prekybą, nuostabų mokslą ir kultūrą".

Turėtų pasitraukti

Jo kritikai mano, kad tas jo referendumas neatneš jam laimėjimo. Leningrado meras Anatolijus Sobčakas, vienas populiariųjų vadų sąjungoje, sako, jog tai bus pasitikėjimo klausimo Gorbačiovu balsavimas, ir jei jis nelaimėtų, tai po to referendumo turėtų pasitraukti iš pareigų. Tas klausimas balsuotojams yra taip suformuluotas: „Ar jūs manote, jog yra reikalinga išsaugoti Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungą kaip atnaujintą lygių suverenių respublikų federaciją, kurioje bet kokios tautybės teisės ir laisvės bus visiškai garantuojamos?"

Prez. Gorbačiovas sutiko, jog ne visos sąjungos sritys įstojo į tą sąjungą savanoriškai, bet tuoj perėjo prie pareiškimo, kad pati Sovietų Sąjunga pasidarė galybe ir kad tam pasiekti reikėjo daug pastangų ir kad dabar visa tai jie gali greitai prarasti. Daugelis iš Sovietų 15 respublikų per savo naujai išrinktus parlamentus, pasisakė už savivaldą ir atmetė Gorbačiovo siūlomą atnaujintą sąjungą. Bet jis sakė, kad referendumas suteiks daug teisių respublikoms, tačiau jis nepasakė kokios tos teisės bus ir jų neaptarė.

Lietuvai atsiskyrimas nereikalingas

Lietuvos populiariu žmonių balsavimu išrinkta vyriausybė paskelbė respublikos nepriklausomybę kovo 11 d., ir mano, kad atsiskyrimas jai nereikalingas, nes ją Sovietų Sąjunga jėga prisijungė prie savo imperijos 1940 m., kaip ir kitas dvi Estijos ir Latvijos respublikas. Šiandien Lietuvoje patikrinama žmonių nuomonė: ar jie nori nepriklausomybės. Gorbačiovas pasisakė prieš tokį balsavimą, nes tai mažina jo referendumo vertę. Savo tą žodį jis baigė pasakydamas, kad sovietų žmonės yra už ssąjungos išlaikymą ir kad sovietų patriotai nori išlaikyti galingos valstybės statusą. Niekas nenoris, išskyrus reakcionierius ir militaristus, sumenkinti Sovietų Sąjungos rolę tarptautiniuose reikaluose.

Skubiai skambinkime savo senatoriams

Chicago. – Amerikos estų tautinės tarybos pirmininkas Juan Simonson pranešė Amerikos lietuvių tarybos pirmininkui Grožvydui Lazauskui, kad jie dėl senatoriaus D'Amato rezoliucijos S-22 jokių pareiškimų nėra padarę ir nedarys nei viešai, nei senatoriaus įstaigai. Sen. D'Amato paruošė ir pasiūlė JAV Senatui priimti rezoliuciją, kad Jungtinės Amerikos Valstijos suteiktų pilną diplomatinį pripažinimą Lietuvos Respublikos vyriausybei. Šiuo metu situacija yra palanki, **bet reikia,** kad mes visi kuo skubiausiai skambintume savo valstijų abiem senatoriam ir prašytume, kad jie balsuotų už šią S-22 senatoriaus D'Amato įneštą rezoliuciją. Mus visus ragina tai padaryti Amerikos Lietuvių Taryba.

KALENDORIUS

Vasario 9 d.: Marijus, Apolonija, Algė, Erikas, Girvydas, Joviltas.

Vasario 10 d.: Gabrielius, Elvyra, Gražutė, Skolastika, Mingėla.

Vasario 11 d.: Adolfas, Algirdas, Algirdė, Liucijus, Teodora, Paskalis.

Vasario 12 d.: Benediktas, Deimantė, Eulalija, Mantminas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:55, leidžiasi 5:15. Temperatūra šeštadienį 40 l., sekmadienį 34 l., pirmadienį 29 l., antradienį 32 l.

Iš Ateitininkų gyvenimo

REDAGUOJA Jonas Žadeikis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siųsti: 4048 W. 91st Pl., Oak Lawn, IL 60453. Tel. 708-424-4150

PROF. PR. KURAIČIO RAŠTŲ RINKTINĖS SULAUKUS

JUOZAS B. LAUČKA

Jau keli mėnesiai, kai knygų pasaulyje pasirodė „Ateities" leidyklos išleista Prano Kuraičio „Filosofijos raštų rinktinė". Naują veikalą paruošė Antanas Vaičiulaitis.

Stambus tai veikalas, 382 puslapių, skoningai atspausdintas, papuoštas Nijolės Palubinskienės aplanku. Jis vertingai praturtina lietuvių mokslinės literatūros lobyną. Deja, mūsų spaudoje visiškai tylu, tartum šio svarbaus įnašo į mūsų kultūrinį gyvenimą iš viso nebūtų atsiradę. Ne šio straipsnelio rašytojui iš esmės kalbėti apie Kuraičio filosofines mintis. Gal tai padarys vienas kitas vyresniosios ir jaunesniosios kartos mūsų filosofų, o jų juk turime. Norėčiau nors vienu kitu skirsniu paminėti naujosios knygos turinį.

Leidėjų žodyje (dr. A. Norvilo) labai taikliai pasakyta: „Prelato Prano Kuraičio raštų rinktinė pateikia jo raštinio palikimo skerspjūvį. Rinktinėje sutinkami tiek Prano Kuraičio raštai grynosios filosofijos temom, tiek ir pasisakymai gyvenamojo meto keliamais klausimais. Nors Pranas Kuraitis rašė kitu laikotarpiu, daugelis jo minčių nėra nustojusios aktualumo ir dabar. Taip yra todėl, kad ne vienu atveju jo įvairių problemų svarstymai atskleidžia pačias tikrovės gelmes".

Kuraičio rinktinė sudaryta iš dviejų dalių. Pirmoje — raštai, kuriuos iš daugelio šaltinių surankiojo ir kalbą kiek išlygino Antanas Vaičiulaitis, o antroje — dr. Juozo Girniaus, Kuraičio mokinio, parašyta biografinė apybraiža. Ji pasižymi ir didele pagarba Kuraičiui, ir šiltais pasisakymais apie tautos iškilaus filosofo asmenybę, ir taikliu žvilgniu į jo kūrybą bei visuomeninę veiklą.

Veikalo pirmoji dalis paskirstyta į penkis skyrius:

I. — Filosofija, II. — Gnoseologija, III. — Ontologija, IV. — Filosofai, V. — Pasaulėžiūriniai straipsniai. Filosofų skyriuje Kuraitis nagrinėja Tomo Akviniečio, Blažiejaus Paskalio, Imanuelio Kanto, Henri Bergsono ir kelių kitų raštus. Kuraitis paliečia ir Kanto ryšius su lietuvių tauta. Labai įdomiai išryškina ir prelato Aleksandro Dambrausko-Jakšto įnašą į lietuvių filosofiją. Pasaulėžiūrinių straipsnių paskutinysis, „Statant gaires ateičiai", buvo paskelbtas „XX Amžiaus" dienraštyje 1940 metų birželio 17 d., taigi, trečią bolševikinės okupacijos dieną, kai okupantų įsakų vykdytojai dar nebuvo suskubę pakeisti to dienraščio redakcijos. Straipsnis rašytas ryšium su Ateitininkų ruoštu sukaktuviniu kongresu, turėjusiu įvykti Vilniuje tų metų birželio pabaigoje.

Su Kuraičio asmeniu, jo kūryba ir visuomenine veikla labai patraukliai skaitytoją supažindina antroje veikalo dalyje dr. Juozas Girnius. Jo apybraiža tikriausiai yra vienintelis šaltinis išsamesniam susipažinimui su profesorium Pranu Kuraičiu, ilgamečiu Ateitininkų federacijos dvasios vadu, vienu pirmutinių ir pagrindinių mūsų sąjūdžio kūrėjų, mokslininku, visuomenininku. Dr. Girnius pažymi, kad apie Kuraitį nelengva rašyti, nes jis beveik nieko apie save nėra parašęs, net savųjų kalbinamas nesutikęs duoti spaudai pasikalbėjimo vienokia ar kitokia proga. Pagal Girnių, viešumoje Kuraitis mažiau rodėsi, dėl to ir liko mažai žinomas. Tačiau Girniui pavyko surinkti nemažai medžiagos, įvairių asmenų pasisakymų apie Kuraitį. Be to, dr. Girnius nepašykštėjo ir savo atsiminimais pasidalinti.

Girnius Kuraitį laiko „vienu pirmųjų lietuviškos filosofijos pradininkų ir vienu pagrindinių katalikiškosios visuomenės vadų". Kaip nurodo Girnius, lietuviškosios filosofijos istorijoje Kuraičiui tarp jos pradininkų priklauso ypatinga vieta dviem atžvilgiais. Jis pirmasis ėmėsi pačių pagrindinių filosofijos disciplinų. Drauge jis buvo „pirmasis filosofas profesionalas". Dr. Girniaus parašyta Kuraičio biografinė apybraiža — nenykstantis vertingas paminklas iškiliajam mokslininkui, nuoširdžiam jaunuomenės mylėtojui.

Manau, Kuraičio raštų rinktine susidomės ir dabartiniai Lietuvos filosofai. Keliolika knygos egzempliorių bus pasiekę Lietuvą dar prieš naujų intelektualinėms pajėgoms pavojų grėsmę. Pastaruoju laiku Lietuvoje rodyta daug dėmesio Šalkauskiui, Maceinai, Girniui, Ne mažesnio dėmesio vertas ir Kuraitis.

Veikalo paruošėjui Antanui Vaičiulaičiui, surankiojant Kuraičio raštus, kaip nurodoma knygoje, daug talkino dr. J. Girnius, dr. Kazys Pemkus, kun. Rapolas Krasauskas ir velionis kun. dr. Tomas Žiūraitis (mirė 1990 m. balandžio 15). Dalį medžiagos Kongreso bibliotekoje rado Joana Vaičiulaitienė. Atrodo, daugiausia talkon atėjo dr. K. Pemkus, turįs nuostabiai didžiulę lituanistikos biblioteką.

Veikalo pabaigoje įdėtas dr. Rimo Černiaus stropiai paruoštas filosofijos terminų šešių puslapių žodynas.

Rinktinės prireikė laukti net dešimtį metų... Jos pagrindinis iniciatorius buvo Ant. Vaičiulaitis. Jis įėjo į Federacijos valdybą (1979 - 83 metų) su sąlyga, kad būtų pasirūpinta išleisti Kuraičio raštus. „Ateities" leidyklos vadovas dr. A. Norvilas įdėjo daug pastangų, kad ši kūrybinė iniciatyva taptų tikrove. Stengtasi, kad knyga pasirodytų bent dvidešimt penktaisiais profesoriaus prelato Prano Kuraičio mirties metais (1989), bet vis susidurta su techninėmis leidimo kliūtimis. Bet — štai veikalas jau tarp mūsų. Kiek kas galime, pasistenkime, kad jis neliktų sukrautas kur nors sandėlyje.

SENDRAUGIAI, SUKRUSKIM!

Pajusti gyvenamo momento reikalavimus ir pasielgti pagal principus.
(S. Šalkauskis)

Mieli Ateitininkai
sendraugiai,

aktyviai dalyvaukime sendraugių centro valdybos rinkimuose. Ir tai ne tik balsuodami rinkimuose, bet ir pirma pasiūlydami reikiamą skaičių kandidatų sendraugių centro valdybai. (Siūlyti kandidatus į Centro valdybą galima iki vasario 15 d.).

Aukščiau pateiktos S. Šalkauskio mintys skatina mus. Iš tikrųjų ateitininkams nereikia ir priminti gyvenamo momento svarbumo, nes jaučiame jį. Mes jaučiame mūsų brolių tėvynėje kovą už Lietuvos laisvę; jaučiame tos žūtbūtinės kovos svorį. Kokia sunki ta kova, kai laisvieji tik šaltais žodžiais teužtaria, tepaguodžia.. „Sėskite už derybų stalo..." kai priešas nebesėda prie jokio derybų stalo, o siunčia juodakepurius ir plieno tankus prieš žmones nuogomis rankomis.

Būdami vienybėje su tauta, būdami vienybėje su Lietuvos ateitininkais, būkime stipriai susiorganizavę savos organizacijos viduje, kad nebūtų sunkumų pravesti sendraugių centro valdybos rinkimus.

Pasiūlykime ir išrinkime pačius geriausius kandidatus, pačius nuoširdžiausius darbuotojus ir idealistus, pasišventusius ateitininkų darbui.

Kaip yra rūpestis ir atsakomybė būti ateitininkų sendraugių C. valdyboje, taip yra garbė įrašyti save turtingon ateitininkų istorijon.

Visi jaučiame ir pastebime mūsų organizacijos narių nuotaikas. Ką spaudžia metų našta, kas pavargo, kam trukdo nesveikata. Kas perkrautas darbu, šeimos rūpesčiais ir, priedo, konkrečiuose darbuose — ar tai gyvose linijose (Hot lines) tarp Lietuvių Bendruomenės ir JAV Kongreso, Senato, Prezidentūros ir visos Amerikos komunikacijos objektų (spauda, televizija, radijas) viešajai opinijai sukelti.

Jaučiame tai. Bet tai ir yra gyvenamo momento reikalavimai. Turime elgtis pagal ateitininkų principus. O juk mūsų darbas „Visa atnaujinti Kristuje, dirbant Dievo ir Tėvynės labui".

Tad, jei tik pajėgiame, neatsisakykime tų kilnių darbų. Jei sunki gyvenimo našta, apkrauti darbais ir rūpesčiais esame, tegul būna dar pridėtas svaras prie tos gyvenimo naštos (sakoma — kas veža, tam ir krauna). Tada dirbsime tikrai tiek, kiek jėgos leidžia. Iš tikrųjų nieks nereikalauja dirbti tiek, kiek negali. Tačiau neatsisakykime darbo to, kurį iš tikrųjų dar galime padaryti, nes tai bus Dievo ir Tėvynės Lietuvos labui.

B. Krokys
Rinkiminės komisijos
pirmininkas

Prez. A. Stulginskio kuopos nariai Daina Čarauskaitė, Dalius Gilvydis ir Elena Tijūnėlytė „Zinobijos fobija" vaidinime.

Nuotr. **Karolio Žukausko**

SUSIRINKIMAS PO PŪGOS

Dėl sniego pūgos, Prez. A. Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopos susirinkimą, planuotą pas Ingridą Martinkutę sausio 11 dieną, teko atidėti į sausio 25-tą.

Susirinko arti 20 moksleivių. Vakarą pradėjom pasimelsdami už Lietuvą ir jos didvyrius, o taip pat ir JAV kareivius Persų įlankoje. Po to kuopos ko-pirmininkė Julija Krumplytė iškėlė kuopos marškinėlių klausimą. Visi nuo metų pradžios norėjo turėti tokius marškinėlius, bet sunku suderinti visų nuomones kaip jie turėtų atrodyti. Ir šį kartą marškinėlių dilema nebuvo išspręsta.

Susirinkimo prelegentė buvo Dalia Martinkienė; ji kalbėjo mums apie narkotikus ir alkoholizmą. Pirmiausiai ji išdalino informaciją apie visokius narkotikus ir trumpai papasakojo apie jų populiarumą ir įtaką. Susipažinę su tema, pažiūrėjome neilgą filmą, kurioje gimnazistai aiškino, kaip jie gailisi, kad pradėjo žaisti su narkotikais. Jie taip pat pasakojo, kodėl jie pradėjo naudoti narkotikus ir alkoholį. Visa kuopa susidomėjusi įtemptai klausėsi šių liūdnų pasakojimų. Filmui pasibaigus, diskutavome kodėl žmonės pradeda naudoti alkoholį ir narkotikus. Vida Riškutė ir Lora Krumplytė manė, kad tai būna dėl draugų spaudimo, o Kastytis Šoliūnas galvojo, kad dėl įdomumo ir pabandymo. Nida Tijūnėlytė sakė, kad kai kurie turi daug problemų ir bando nuo jų pabėgti, todėl geria, rūko ir naudoja narkotikus. Tomas Vasiliauskas pridėjo, kad žmonės geria per šventes ir balius. Vytas Pabedinskas galvojo, kad vaikai kartais geria, nes negali sumanyti ką geresnio veikti. Išnagrinėję šį svarbų klausimą, padėkojome Daliai Martinkienei.

Audra Grigaliūnaitė ir Lora Krumplytė, kuopos laikraštėlio vedėjos, išdalino anketas su juokingais klausimais. Kai visi baigė anketas pildyti, sustojome į ratą susikaupimui ir susirinkimą baigėme giesme „kaip grįžtančius namo paukščius".

Slidinėjimo iškylą planuojame sekmadienį, vasario 24 d., į Alpine Valley, Wisconsin. Dėl informacijos kreiptis pas Kąstytį Šoliūną (708-257-6739). Laukiame, kad visi gimnazistai tą dieną prie mūsų prisijugtų.

Nida Tijūnėlytė

O mes patys, jaunimas, turime būti gyvu pavyzdžiu savo elgesiu, tvarkingumu ir drausmingumu. Tegul visi sako: „Žiūrėkite, kokie pavyzdingi tie lietuvių vaikai". Ateities Lietuvos gyvybė guli ant mūsų pečių.

Mindaugas Pračkaila,
Cicero Aukšt. lit. mokyklos
VIII kl. mokinys (1967)

STUDENTAI, PASINAUDOKITE PROGA

Buvę pareigingi, uolūs ir veiklūs moksleiviai, išsklidę po įvairius universitetus, dažnai nutolsta nuo ateitininkiškojo kamieno. Todėl kviečiame visus studentus ateitininkus skaityti „Ateitį", kuri mielai jus lankys, džiugins ir bus ištikima jūsų draugė visomis studijavimo dienomis. Tik įsivaizduokite: dabar „Ateitis" gali jus lankyti už 6 dolerius metams! Taip, tikrai! Mūsų nuolatinis rėmėjas ir geradaris prel. Juozas Prunskis prisižadėjo sumokėti pusę prenumeratos mokesčio **pirmam šimtui studentų**, kurie užsiprenumeruos „Ateitį" šiems (1991) metams. Iš tikrųjų mes tikime, kad jis mielai padės ir tiems, kurie tik atnaujins prenumeratą, žinodamas, jog studentams visuomet trūksta pinigų.

Tad skubėkite, kreipkitės į „Ateities" administraciją ir užsisakykite „Ateitį". Tikrai neapsivilsite, o ji džiugins jus visus metus, kaip jau yra džiuginusi lietuvius studentus 80 metų!

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $80.00. Foreign countries $90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$80	$45	$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	$90	$50	$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	$45	$30	$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.SA. dol.) savaitinis	$50	$30	$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

JONAS V. PRUNSKIS, M.D.
Gydytojas ir chirurgas
Anestezijos ir skausmo gydymo specialistas
Sherman ligoninė, Elgin, IL
Tel. 708-854-1050
Skambinti galima 24 val.

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensininkams nuolaida
4007 W. 59 St.
Tel. (312) 735-5556
507 S. Gilbert, LaGrange, IL.
Tel. (708) 352-4487

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
PETER STECY, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba **(708)246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. E. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.–7 v.v., antrd. 12:30–3 v.p.p. trečd. uždarytaa, ketvd. 1–3 v.p.p., penktd. ir šeštd. 9 v.r.–12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 925-2670 arba **(1-312) 489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ARVYDAS J. DAILIDĖ
DANTŲ GYDYTOJAS
2555 W. Lincoln Hwy. (Hwy. 30)
Olympia Fields, Ill.
Tel. (708) 748-0033
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Rez. (1-312) 778-7679
Kab. (1-312) 582-0221
Valandos susitarus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. VILIJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
34 West Burlington, tel. (708) 512-0084
Westmont, IL
Valandos pagal susitarimą

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ — PLAUČIŲ LIGOS
4700 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453-2533
Tel. 708-636-3113

IGNAS G. LABANAUSKAS, M.D.
Specialybė — Kaulų ir sąnarių ligos ir chirurgija
Holy Cross, 2701 W. 68 St., Chicago
Tel. **(312) 471-5573**
9830 S. Ridgeland, Chicago Ridge, IL
Tel. (708) 423-0313, 425-9353
Valandos pagal susitarimą

DR. DANA M. SALIKLIS
DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

DR. ELIGIJUS LELIS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
4149 W. 63rd St.
Tel. (1-312) 735-7709
217 E. 127st St.
Lemont, IL 60439
Tel.(708) 257-2265
Pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

DR. RAMUNĖ MACIEJAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. (708) 598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
81 St. ir Kean Ave., Justice, IL
Tel. (1-312) 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-6090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 471-3300;
Rez. (708) 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166;
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm, antr., ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

Pasiruošimas šventei

VISUOTINIS LIŪDESYS

Kiekvieneriais metais švenčiame savo Nepriklausomybės šventę. Tos šventės prasmę vienaip išgyvena vyresnieji, kurie dar bent šiek tiek atsimena laisvės laikus. Kitaip išgyvena tą šventę jaunieji, kuriems tėra tik istorinis įvykis, pasakojamas tėvų ar senolių. Bet šiemet skirtingai išgyvena tiek vyresnieji, tiek jaunieji. Ta šventė, pasiruošimas pačiai šventei yra kartu prisiminimas savo artimųjų žuvusių ir sužeistų to paties okupanto, dėl kurio turėjo bėgti viską palikę vyresnieji žmonės. Tai pergyvena ir tie, kuriems tėvynė tėra tik tėvų kraštas, kenčiąs nuo žiauraus okupanto. O okupanto kėslus, elgesį, klastą ir melą pažįsta net tie, kurie toli nuo jo gyvena ir kurių kėslai nepasiekia. Bet pasiekia jų melas, nes melas padarytas jų gyvenimo pagrindu.

Nūnai kiekvienas prisimena net nenorėdamas bendrą politinę kryptį, kuri taikoma ne tik Lietuvoje, bet ir daugelyje laisvųjų kraštų. Mėginimas užslopinti laisvės troškimus tankais, kulkosvaidžiais ir kulkomis tėra tik desperacijos ženklas. Rusai kitaip valdyti žmones negali.

Laisvės troškimas yra įgimtas kiekvienam žmogui, nors jis būtų išaugęs vergijoje ir sugadintas klaidingo auklėjimo. Penkiasdešimt metų vergijos nepaveikė daugelio, o tik mažą saujelę pataikūnų, parsidavėlių, išsigimusių savo tautos vaikų. Tokių išsigimėlių turi kiekviena tauta, ir kiekviena vyriausybė turi su jais kovoti arba jų atsižadėti.

Besiruošiant švęsti savo tautos svarbiausią laisvės šventę, šį kartą reikia prisiminti ne tik okupantą, bet ir okupantui parsidavusius savuosius. Jie dėl gardesnio kąsnio parduoda save, savo tautą ir tėvynę, išsižadėdami švenčiausių troškimų — laisvės sau ir savo artimiesiems. Geresnis gyvenimas asmeniui nėra geresnis gyvenimas tautai. Tikra tauta susideda tik iš tokių, kurie nori laisvai tvarkytis, laisvai gyventi, savo valstybę ir valdžią išlaikyti.

* * *

Lietuva yra pergyvenusi kelias okupacijas, svetimųjų valdymą, daugelio tautiečių dideles kančias ar net gyvybių atidavimą. Daugiau kaip šimtą metų buvo valdoma tų pačių rusų. Jie imperatoriaus gainiojami gainiojo svetimuosius, nes jis visuomet rasdavo pataikūnų iš savo ir iš svetimų tautų. Prieš tai pergyveno lenkų įtaką, nors savieji, pataikaudami dėl privilegijų ir titulų, parsidavė svetimiesiems. Tik labai maža dalis liko ištikima savo tautai ir žiūrėjo, kad ji bent ateityje galėtų gyventi laimingesniu gyvenimu. Lenkinimas ir vėliau rusinimas buvo okupanto kėslai, kurie buvo pavojingi ir niekingi.

Tautą išlaikė net okupacijose paprasti žmonės. Jie mokslo tegalėjo ragauti slaptai. Jų tik dalis tegalėjo pasiekti aukštesnių mokslų, bet ir tai keisdami pavardes ir kalbėdami svetima kalba. Jų įtaka anais laikais atrodė nežymi. Bet dabar turime juos vertinti, nes jie prikėlė Lietuvą laisvam, nepriklausomam gyvenimui.

Savanoriai ėjo už savo tautos laisvę, rizikuodami gyvybėmis, invalidumu, geresnio gyvenimo sukūrimu. Jie pasidarė laisvėje kūrėjais, laisvės išlaikytojais, dabartinio okupanto, tęsiančio savo pirmtakų rusų darbus, priešininkais. Ir tas pasipriešinimas, nors daugeliui reikėjo pūti kalėjimuose, Sibiro taigose, upių pakrantėse prie Lediniuotojo vandenyno, bet jie išgelbėjo ir pastūmėjo laisvės ieškoti tą tautos dalį, kuri suprato laisvės kainą ir vertę.

Minėdami seniai iškovotą nepriklausomybę, turime prisiminti ir Kovo 11 dieną, kada nauja tauta, nauju ryžtu, nauju užmojum pasisakė už laisvę, už savo tautą, už tautinį savitumą. Jie yra herojai, nes jie ir dabar rizikuoja savo gybybėmis, geresniu gyvenimu, ateitimi, šeimos laime. Dabartiniai parlamentarai, kaip aną istorinę Vasario 16-tąją, nesigaili savęs, kad tik Lietuva būtų laisva, kad tik jaunoji karta augtų naujose geresnėse sąlygose, kad ji daugiau nebūtų žalojama iki visiško savęs nepažinimo.

* * *

Ne vienu laiku bus minėjimai, kuriuose bus prisimenamos didžiosios šventės, brangios Lietuvai, visai tautai ir išeivijai. Šiemet ir minėjimas turi būti skirtingas, nes skirtingi yra metai tautai, likusiai savo žemėje. Ji yra persekiojama kaip ir anksčiau. Komunistai, geriau sakant, rusai, kaip anais metais nenori atsižadėti vergų, išnaudojamų žmonių, nenori paleisti pataikūnų, kurie jiems yra užrašę savo kūnus ir sielas. Taip pat nenori paleisti ir tų, kurie jiems nepritaria, kurie primena jų neteisėtus veiksmus, jų Stalino ir Hitlerio sutarties testamumą.

Šiais metais besiruošiant minėti anksčiau ar vėliau Nepriklausomybės šventę, negalima užmiršti savo žuvusių brolių ir sesių, savo sužeistųjų, nuolat persekiojamų, grasinamų blokadomis ir kariuomene. Tai turime žinoti ne tik mes patys, nes ir tai iš tikrųjų žinome, bet turime pasakyti ir svetimiesiems. Neturime klausti žymūnų ar pačių savęs, ar svetimieji mūsų klausys, bet turime nuolat kalti geležį, kol ji karšta. Pabaltijo tautos neturi būti užmirštos tik dėl Gorbačiovo šypsnių, nesiderinančių su jo žiaurumu, su jo darbais ir įprastiniu tautų persekiojimu.

Pasiruošimas turi būti labai sąmoningas, apgalvotas, suplanuotas, net ir susilpusiomis jėgoms atliktas. Lietuviškas jaunimas daro, ką gali, kad jų tėvų kraštas, okupanto seniai vargināmas, kankinamas ir žalojamas, nebūtų tik išnaudojimo dirva. Jis daro viską, kad tik savas kraštas turėtų kuo gydytis, kuo maitintis, ką skaityti.

Jaunieji turi daryti ir demonstracijas, populiarinti Lietuvos vardą svetimoje spaudoje, kalbėti akliems ir kurtiems, juo labiau tiems, kurie domisi nelaisvais kraštais ir vergijos trukdymu laisvei. Šių metų minėjimai turi atsižadėti negalinčių jau pasirodyti vyresniųjų, nors jie verti pagarbos. Bet visą iniciatyvą, visą programą turi sudaryti jaunesnieji, kad ir svetimieji mūsų skundą išgirstų.

Pr. Gr.

Būti laisvam nuo Dievo yra blogiausios rūšies vergija.
Bismarck

Meilė yra gyvenimo vingis: ji arba sudegina, arba apvalo.
Anonimas

REFERENDUMAS IR EMIGRACIJA

Lietuvoje paskelbta apklausa dėl nepriklausomybės buvusi atidėta, nes Lietuvai rūpėjo Latvija ir Estija, turinčios daug mažesnį savo tautiečių nuošimtį negu Lietuva, išlaikiusi per 80% lietuvių savajame krašte. Atlaikiusi dešimtmečius genocido, Lietuva šiuo atžvilgiu tvirčiau stovi.

Tolimuose kraštuose įsigyvenusiai išeivijai rūpi, kad lietuvių nuošimtis Lietuvoje nekristų, o ir pasitaiko vienas kitas išeivis ar šeima, kurie mielai apsispręstų Lietuvoje apsigyventi. Tačiau iš Lietuvos išvykstančių skaičius didesnis, negu į Lietuvą nusikraustančiųjų.

Pagal spaudoje aprašytus duomenis vien tik Salt Lake City, Utah valstybėje, Tolstojaus fondas ir mormonų bendruomenė globoja jau 200 lietuvių šeimų, kurių dauguma yra jaunos ir su vaikais. Seattle, Washington valstijoje, LB apylinkė priėmė 14 šeimų — lietuvių skaičius tame mieste pakilo bent 50%! Kiek posėdžiuose girdėta, Balfas globoja keliasdešimt šeimų Chicagoje, paskiri asmenys dar kartą tiek. Chicagos Vyresniųjų lietuvių centre — Seklyčioje kabo darbų ir butų prašymai. Naujam ilgesniam laikui atskridusių yra kone kiekvienoje vietovėje nuo Los Angeles ligi New Yorko ir Bostono. Kaip ir amerikiečiams baptistams rūpi jų tikybos rusai, iš Sovietų Sąjungos emigravę kartu su žydais į Izraelį, taip ir girdima apie lietuvius nežydus, pasitraukusius į tą šalį.

Skaičiai nėra tokie gausūs, kaip lenkų Chicagoje, kurių prieš dešimt metų buvo iki kelintos kartos suskaičiuota apie 700,000. Tada pasipylė nauja imigracija, kurios vienintelis tikslesnis skaičius buvo 100,000 vien Chicagos mieste pasinaudojusių prieš pora metų vykusia neteisėtų gyventojų amnestija. (Toks pat skaičius buvo ir ispaniškai kalbančių nelegalių ateivių).

Kai po antrojo pasaulinio karo prieš 40 metų atplaukė 40,000 lietuvių į JAV, čia jau tuo metu gyveno apie 300,000 Lietuvoje gimusių asmenų, neskaitant jų vaikų ir vaikaičių. Karo pabėgėliai sudarė mažiau negu 10% visų lietuvių kilmės asmenų JAV apie 1950 metus.

Išeivijos posėdžiuose ir pokalbiuose susikryžiuoja dvi nuotaikos ar nusistatymai. Pirma, kad Lietuvai tapti nepriklausomai be galo reikšmingas didelis lietuvių tautybės gyventojų nuošimtis. Antra, pagal Jungtinių Tautų žmogaus teisių deklaraciją ir kasdienę tikrovę, žmogus turi teisę sau ir savo šeimai ieškoti kito gyvenimo. Šiuo pagrindu ne tik prasidėjo JA Valstybės, bet ir visi lietuviai ateiviai to dėsnio vedami čia atsirado ir apsigyveno.

Sausio mėn. 34 Europos valstybės Vienoje tarėsi, kaip padėti galimiems pabėgėliams iš Rytų, labiausia iš Sovietų Sąjungos, kai ir jeigu vartai emigracijai atsidarytų ar koks sąmyšis žmones tiesiog verstų trauktis.

Vienas dėsnis yra rūpintis, kad Lietuvos gyventojai ten liktų. Antrasis dėsnis — suteikti pagalbą bėdon pakliuvusiam tautiečiui, nesprendžiant, kaip ar kodėl pagalba šiandien reikalinga. Taip elgiasi šeimos ir asmenys, kurie namuose priglaudžia ką tik atvykusius gimines ir negimines, parūpindami pastogę, darbą, draugystę, ryšius.

Nėra mokslinių duomenų, kaip tą savo išvykimą iš Lietuvos jaučia tie, kurie Lietuvą iš vaikystės ar jaunystės atsimena. Kartais spėjama, kad slypi koks nors kaltės jausmas. Lygiai taip pat Lietuvoje ir iš Lietuvos viešinčių tarpo retkarčiais prasitariama, kad karo metu iš krašto pasitraukę „gerai gyveno", kai šalyje žmonės tikrai sunkiai vargo. Daugiau suartėdami, išsipasakodami, žmonės supranta vienų ir kitų sunkius gyvenimo kelius, nebenorėdami „pavydėti" vieno ar kito likimo ištiktiesiems.

Chicagoje beveik prieš metus susibūrė komitetas, susidedantis iš klebonų, Balfo, LB Socialinio skyriaus, Lietuvos Dukterų draugijos, ateitininkų, skautų ir kitų asmenų naujakuriams bei ilgesnį laiką viešintiems padėti. Po kelių ilgų posėdžių šis komitetas iširo, nors Chicagos Seklyčioje tebevedami darbų bei butų mainai. Su medžiagine, dokumentų, sveikatos ir kita pagalba padeda ilgametis ir patyręs Balfas, LB Socialinis skyrius, parapijos, daugybė šeimų ir asmenų. Neseniai Balzeko Lietuvių kultūros muziejus pradėjo naujiesiems organizuoti progas susitikti. Jaunimas skelbia „mišrų" ansamblį, kuriame neseniai atvykusius ir čia gimusius jungtų tas pats noras pabendrauti, etnografinę Lietuvą išgyventi. Ankstyvesnio komiteto dalis persiorganizavo į „Vaikų vilties" būrelį, kuris rūpinsis sunkiomis vaikučių operacijomis kartu su Shriner ir kitomis ligoninėmis. Susidarę keliuose JAV miestuose būreliai padėti Lietuvos vaikų namams ir labai daug domimasi našlaičių ar beglobių vaikų reikalu.

Šiuo metu trūksta darbų ir darbelių naujai atskridusiems (Chicagoje šie registruojami Seklyčioje). Tačiau dar lieka visas didysis klausimas, kurį arčiau Lietuvos negu JAV esančios Europos valstybės svarstė: kaip bus pasirūpinta daug gausesnių pabėgėlių, ateivių ar imigrantų skaičiumi.

JAV katalikų Vyskupų konferencija kasmet nuo 1981 skelbia „Migrantų savaitę", išsiųsdama visoms parapijoms medžiagos ir duomenų. Šiuose raštuose išryškinama, kad „Krikščioniška šeima yra svetinga bendruomenė. Kiekviena šeima yra pašaukta tapti „šeima" tiems, kurie atskirti nuo savosios, ir atpažinti dovanas, kuriomis šie asmenys ir šeimos nešini. Migrantų savaitė primena Šventraščio žodžius: „Buvau ateivis, ir priėmėte mane" (Mato 25:35), ir „Pas jus atsiradęs ateivis tarp jūsų bus kaip vietinis, ir jį mylėsi kaip pats save" (Kun. 19:34).

Vyskupų konferencija 1976 m. dokumente „Migrantų sielovada" pateikė maldą, kurį kasmet Migrantų savaitėj kartojama: „Viešpatie, Evangelija ir ilga tradicija reikalauja, kad tavo Bažnyčia ugdytų ir gintų žmogaus teises ir keliaujančiųjų žmonių savigarbą, kovotų už visuomeninius jų sunkumų sprendimus ir ugdytų progas jiems dvasiniai ir religiniai bręsti. Pasižadame priešintis neteisingumui, nukreiptam prieš naujus ateivius, jiems bėdoje padėti, ir juos priimti į savo kraštą ir į tikinčiųjų bendruomenę kaip šioje žemėje bendrakeleivius pas Dievą Tėvą".

A. Saulaitis, S.J.

ILLINOIS DEFICITAS 259 MIL. DOL.

Illinois valstija per septynis paskutinius 1990 m. mėnesius turėjo 259 mil. dol. deficito.

Rimties valandėlei

PRIEŠININKAS NEMIEGA

Daugelis atsimena Kristaus pasakojimą apie turtingą ūkininką. Kai jis miegojo, jo priešas į kviečių lauką prisėjo raugių, kad kviečius nustelbtų ir jie nebūtų gryni, kai juos kuls. Dėlto šios dienos Evangelija sako: „Eikime į artimiausius kaimus ir miestus, kad ir tenai sakyčiau pamokslus, nes tam aš esu atėjęs. Jis sakė pamokslus jų sinagogose ir visoje Galilėjoje ir išvarinėjo velnius" (Mk. 1, 38–39). Jis juos išvarinėjo ir nedavė jiems kalbėti, „nes jie pažino jį" (Mk.1, 34).

Vėliau šv. Petras rašė: „Būkite blaivūs ir budėkite, nes jūsų priešininkas velnias aplink eina, kaip kriokiąs liūtas, ieškodamas, ką prarytų; jam priešinkitės tvirti tikėjimu, žinodami, kad tie patys kentėjimai atsitinka jūsų broliams, esantiems pasaulyje" (I Ptr. 5, 8–9). Joks priešas, net piktoji dvasia, kuri čia dažnai minima, nemiega, ji tik nori savo artimui pakenkti, jo kūną ar dvasią sužaloti, jam kelią į tikrąjį tikslą pastoti.

Jėzus neleido išvaromiems velniams kalbėti, kad jie nepasakytų, kas jis yra ir žmonių negąsdintų. Įspėja ir jo paskirtas Bažnyčiai saugoti mokinys Petras, kad priešas niekada nemiega. O to priešo, ne tik velnio, reikia saugotis, nes vieni gali sužaloti kūną, kiti stengiasi sužaloti sielą ir ją pražudyti. Tai visokie bedieviai ir klaidatikiai, kurie nori net Šventąjį Raštą padaryti savo raštu ir savo mokslu.

Nors krikščionys turi pagalbą Jėzuje Kristuje ir jo malonėje, bet apaštalas šv. Paulius įspėja: „Mes turime tą turtą moliniuose induose, kad galios kilnumas priklausytų Dievui, ne mums" (2 Kor. 4, 7). Ir tai turi žinoti kiekvienas krikščionis. Net jo tikėjimas, ne tik žmogiškos dorybės, yra moliniuose induose, kurie greitai gali trūkti, suskilti, šukėmis pavirsti, jei tik žmogus nesisaugos savo priešininko, kuris nori jo sielą ne tik sužaloti, bet ir pražudyti savo klaidingais žodžiais ar klaidingu mokslu.

Artinantis Gavėniai, turime galvoti ir apie mirtį. Juk nėra kitos tokios tiesos, kaip žmogaus mirtis. Kas gimė — tas turi ir mirti. Po mirties teismas, kuriame Teisingasis Teisėjas paklaus, kaip Kristaus sekėjas yra saugojęsis priešininko, kuris nemiega, klaidatikio, kuris nori patraukti savo klaidon, pikto žmogaus, kuris net tikinčiam nori pakenkti, kad jo tikėjimas susilpnėtų. Viešpats Jėzus įspėjo savo klausytojus ir pačius apaštalus: „Todėl būkite ir jūs pasiruošę, nes tą valandą, kurios jūs nežinote, žmogaus Sūnus ateis... Palaimintas tas tarnas, kurį atėjęs jo viešpats randa taip darantį" (Mt. 44, 46). O tai skirta ne tik Jėzaus klausytojams, bet ir jo sekėjams, nors jie gyventų ir porą tūkstančių metų po jo į dangų įžengimo.

Jei savo nuodėmes ir gyvenimo nesklandumus prisimena, krikščionis turi visuomet budėti, kad neįpultų į pagundą, kaip sako Jėzus Kristus. „Nes kas nori išgelbėti savo gyvybę, praras ją, o kas prarastų savo gyvybę dėl manęs, ją išgelbės. Nes kokia nauda būtų žmogui, jei jis laimėtų visą pasaulį, o pats save prapuldytų ar sau darytų nuostolį?" (Lk. 9, 24–25). Tokio žmogaus negelbėtų nė viso pasaulio turtai, jei jis atidėtų atgailą, gailestį už savo nusikaltimus. Jėzus ir reikalavo budėti, nepasiduoti jokiai pagundai, nesileisti, kad priešas ateitų jam miegant, o ne budint. Tas miegas ir yra savęs ir savo krikščioniškų pareigų užmiršimas, už kurį kaip tik kiekvienas ir bus teisiamas.

Tikras žmogus, juo labiau tikras Kristaus sekėjas, visuomet galvoja apie veiksmus, apie savo ateitį ir apie savo artimą, kuris priklauso nuo jo. Tas galvojimas ir noras gyventi pagal Evangelijos dėsnius yra tikrasis gyvenimas ir tikrasis pasiruošimas žengti į amžinybę pas savo Kūrėją, o nepasiduoti savo priešui.

P. A.

MAŽĖJA ŪKININKŲ

Gyventojų surašinėjimas parodė, kad Illinois ūkiuose mažėja gyventojų. Gyventojų skaičius Illinois valstijoje, neskaitant Chicagos, sumažėjo per dešimtmetį 153,000. Svarbiausios dvi priežastys: Viena, kad darosi mažesnės šeimos, mažiau šeimoje auginama vaikų. Dabar čia šeimos vidurkis 2.6. Antra priežastis — daugelis, ypač jaunesnių, iš ūkių keliasi į pramonės miestus.

ROJAUS PAUKŠČIO GRĮŽIMAS

RŪTA KLEVA VIDŽIŪNIENĖ

48

— Aš nenoriu, mažyte, kad prašytum atleidimo, aš nenoriu, kad kalbėtum, kol tau viską išsakysiu. Mes taip mažai dar vienas kitą pažinojome, kai padavėme rankas amžinai priesaikai. Nebuvo mums duota laiko įeiti vienam į kito pasaulį ir jį užvaldyti. Bet mūsų priesaika buvo nuoširdi ir todėl ji buvo šventa. Dar vienas dalykas yra būtinas duodant šitą priesaiką — tai pasižadėjimas stengtis viens kitą suprasti. Be šios pastangos joks bendrumas neįmanomas. Ir štai ką aš noriu tau pasakyti: mes abu ėjome Kryžiaus Kelius, mes abu buvome aplinkybių aukomis. Aš nemaniau, kad gyvenimas turėtų sustoti, nes vyko karas. Mes nešiojomės tą patį nerimastį, tą pačią prigimtį, tą patį norą gyventi. Gal mano aplinkybės buvo gūdesnės paskutiniuose mėnesiuose, bet tu irgi turėjai eiti savo Kryžiaus Kelius nuo tos valandos, kai buvai palikta viena svetimame krašte. Ėjai, kaip išmanei, su tikslu kaip nors išlikti. Karas yra baigtas, reikėjo egzistuoti. Neverk, aš tavęs niekuo nekaltinu — nes, pagaliau, kas mums duoda teisę kaltinti kitą žmogų! — ir nenoriu nieko klausti, tik noriu kreiptis į tave su vienu nauju prašymu: bandykime nepamesti vienas kito dabar, kai vėl susiradome ir neskandinkime viens kito priekaištuose, nes jie niekur nenuveda. Pradėkim nuo dabar, nuo šio ryto, aš bandysiu vėl rasti kelią atgal į tavo gyvenimą, kuris gyvenant vienoje vietoje gi turėjo įgauti kokią nors formą. Aš esu tas, kuris buvau išėjęs ir noriu sugrįžti, nors tas išėjimas ir nebuvo mano paties valioje. Aš, kaip laivas, vėl noriu įplaukti į savo uostą, padėk man, aš noriu bandyti būti tau geras.

Jūra tylėjo. Valiaus žodžiai, kaip balzamas, gydė ir siekė pačias jos širdies gelmes. Kažkaip pradėjo darytis šviesiau ašarotose akyse, tarytum per langą sužibo saulė. Viltis, seniai primirštas gėrėjimasis šituo žmogumi, jo galvosena ir noras būti jo dalimi vėl sukilo krūtinėje, nors ten tebuvo didelis sunkumas. Valius švelniai atsuko jos galvą ir pabučiavo šlapias akis.

— Leisk pasidžiaugti tavimi, Jūrate! Dabar nieko taip nebijau, kaip ir vėl tavęs netekti. Užmirškim, viską užmirškim. Juk tu nori užmiršti, ar ne?

Jūra nebyliai linktelėjo galva ir stipriau apkabino savo vyrą. Ji tikrai šiuo momentu norėjo tik vieno — užmiršti. Negalvoti apie svetima kalba pasakytus meilės žodžius, apie ežerą, kalnus ir gališką profilį. Visa tai buvo kaip košmaras, ji norėjo grįžti į šviesą, į dabartį.

Teko keltis ir pradėti rūpintis išaušusia diena. Reikėjo stoti prieš mamą, draugus, viršininkus, pristatyti jiems savo grįžusį vyrą. Ir staiga viskas pasidarė daug lengviau ir aiškiau, kaip buvo manyta. Valiaus paprastumas ir lengvas juokas, jo toks savas ir šiltas veidas, jo laimingai besijuokiančios akys sugriovė visas pertvaras. Lyg sunkumas nusirito nuo namiškių krūtinių, užviešpatavo tiesiog nesuvaldomas džiaugsmas. Danutė klykdama puolė jam į glėbį ir nuoširdžiai išbučiavo, Geruliene tuoj paskelbė po pietų kviečianti kavai, o Alfą iš sykio patraukė tiesus ir protingas naujo ateivio veidas. Namuose užviešpatavo tvarka, tarytum sudėtingai mįslei būtų pagaliau atrastas trūkstamas žodis. Jūratė buvo prilipusi prie Valiaus rankos, truputį virpanti ir netikra, bet drauge džiaugdamosi nesanti dėmesio centre. Stūmė nuo savęs tamsias mintis, gyveno esamu momentu.

Gerulių kavutėje Valių visi apipylė klausimais. Čia ir pradėjo smulkiau aiškėti jo didžioji Odisėja.

— Kada mus sukrovė į karišKus sunkvežimius ir pradėjo vežti vakarų link, kilo didelė panika. — Pradėjo jis savo nuoseklų pasakojimą. — Visi buvome palikę savo artimuosius ir nežinojimas jų likimo mus labai blogai veikė. Tačiau pasirinkimo nebuvo. Buvome silpnesni, neginkluoti ir svetimame krašte. Mums žadėjo, kad šeimomis būsią gerai pasirūpinta, kad Vokietijoje jau tokia tvarka. Patekome į kareivines prie didelio aerodromo, kur buvome kiek išskirstyti ir pristatyti kariuomenės aptarnavimo darbams. Paskui visas sumišimas, sąjungininkų artėjimas ir t.t., jūs gi maždaug žinote, kaip visa tai vyko. Sekė anglų belaisvė, blogas maistas, negalėjimas išsiaiškinti, kas mes esame ir kur mus dėti. Bet kokie ryšiai su pasauliu buvo nutrūkę, visai nežinojome, kur pradėti teirautis apie savo šeimas. Atėjo žinios apie Vienos bombardavimą ir kritimą, rusams teko Breslauja, tai visai neturėjau supratimo, ar išliko sveika mano šeima. Susigyvenau su tokiu Miku Vidugiriu, tas ieškojo tėvų ir sesers Aliutės. Kadaise jie buvo sutarę traukti į Freiburgo pusę, bet ten girdėjome miestą esant labai sunaikintą ir daugybę lietuvių žuvus, todėl nebežinojome, kuo betikėti. Slinko laikas, o naujų žinių mažai beateidavo. Jūs gal juoksitės, bet sykį ėjome net pas „aiškiaregį"... Pagaliau nugirdome apie steigiamas tremtinių stovyklas, pradėjome daryti žygius su jomis susisiekti. Nepasakosiu čia smulkiau apie tai, nes būtų per ilga istorija, tačiau išsiuntėme Miką Vidugirį apsidairyti ir taip susirišome vėl su lietuviais. Anglų zonoje stovyklos buvo didžiulės, džiaugėmės vėl patekę į savųjų tarpą, gaudyte gaudėme vaizbūnų nešiojamas žinias. Viskas buvo veltui, niekas nebuvo sutikęs mano Jūratės.

(Bus daugiau)

ISLAMAS IR JAV KARIAI

Su islamu amerikiečiai plačiau susidūrė prasidedant karui Persų įlankoje, dabar gyvenančių Arabijos pusiasaly. Ta tema įdomus straipsnis buvo spausdintas JAV karių žurnalo „Soldiers" 1990 m. gruodžio numeryje.

Musulmonų tikėjimą į JAV atnešė šio šimtmečio pradžioje imigrantai iš Balkanų, kurie įsikūrė Detroite ir Toledo. Amerikiečiai, daugiausia juodieji, pradėjo islamą priiminėti apie 1920 metus. Šiuo metu JAV-ėse yra tarp 3.5 ir 4 milijonų musulmonų, gyvenančių daugiausia Detroite, Toledo, Los Angeles, Yorke, Washingtone, Philadelphijoje ir Chicagoje.

JAV armija, pripažindama visas tikybas lygiai, naujų karinių koplyčių struktūrą pritaiko ir musulmonų poreikiams. Dvi tokios naujos koplyčios jau statomos Fort Campbell, KY, ir Giebelstadt, Vokietijoje.

Islamas turi apie pusę milijardo išpažinėjų pasaulyje, jų yra jau ir JAV, bet daugumai amerikiečių jis yra apgaubtas paslaptingumo. „Dykumos skydo" operacija čia įnešė daug šviesos. Į islamo tėvynę Saudi Arabiją siunčiami kariai buvo supažindinti ne vien su dykumų karo ir priešcheminės, priešatominės ir priešbiologinės apsaugos savybėmis, bet ir su Saudi įstatymais ir papročiais. Saudi Arabijoje islamas yra vienintelė ir svarbiausia įtaka. Tai nėra tik religija, tai yra pilna socialinė, politinė, teisinė ir kultūrinė sistema, kuri nustato gyvenimo būdą vienam iš aštuonių bilijonų žmonių pasaulyje, jų tarpe 90% visų arabų.

Nors islamas atrodo svetimas daugumai amerikiečių, daug jo tikėjimo dėsnių ir tradicijų yra bendri su krikščionybe ir judaizmu. Musulmonai (arabų kalba tai reiškia „pasiduodantis Dievui") tiki, kad tiek Senasis, tiek Naujasis Testamentas sudaro autentišką ir vertingą apreiškimą. Jie tiki, kad Kristus, Abraomas, Mozė ir visi Senojo Testamento pranašai buvo Dievo siųsti pasiuntiniai.

Tikintieji musulmonai yra įsitikinę, kad religinę tiesą geriausiai yra perdavęs pranašas Mahometas. Gimęs 571 m., jaunas liko našlaitis, augo skurde, 25 metų sulaukęs, vedė turtingą už save vyresnę našlę. Nebeturėdamas reikalo dirbti, Mahometas ilgas valandas skyrė maldai ir meditacijai, kartais ištisas dienas praleisdamas kalnų urve netoli Mekos. Legenda sako, kad urve būdamas jis išgirdo angelo Gabrieliaus įsakymą „keltis ir įspėti". Tiesa, kuria skelbti jis buvo pašauktas buvo panaši į Senojo Testamento hebrajų pranašų skelbiamą: „yra vienas Dievas". Angelas prie to pridūrė: „ir Mahometas yra jo pranašas".

Nemokėdamas skaityti ar rašyti, Mahometas surinko mažą sekėjų būrelį, kurie turėjo užrašyti visa, ką angelas jam pasakė. Iš to susidarė Koranas, islamo šventoji knyga. Iki šiai dienai musulmonai tiki, kad Koranas yra tikslus Dievo žodis.

Koranas nustato penkis pagrindinius islamo ramsčius. Geras musulmonas turi tikėti Dievą, melstis penkis kartus per dieną, pasninkauti vieną mėnesį per metus, duoti išmaldą vargšams ir bent vieną kartą atlikti piligriminę kelionę į Meką. Mahometo gimtinė, kurioje yra šventovė Kaba, kuria, sakoma, esas pastatęs Abraomas.

Ramadano, pasninko mėnesio metu, nuo saulėtekio iki saulėlydžio tikintieji turi susilaikyti nuo valgymo, gėrimo, rūkymo ir lytinių santykių. Darbo laikas sutrumpintas ir musulmonai skatinami mediuoti ir perkrėsti savo sąžinę, gyvenimą. Ramadano metas keičiasi su islamo kalendoriumi, 1991 m. jis prasidės kovo 17 d. ir baigsis balandžio 15 d.

Tuoj po Ramadano būna didžiulė šventė, vaikai apdovanojami saldumynais ir pinigais, atliekamos specialios ceremonijos, paradai, sporto pasirodymai. Panaši, tik mažesnė, šventė būna po „hadž" — kasmetinės piligriminės kelionės į Meką. Meką kasmet aplanko daugiau kaip 2 milijonai musulmonų iš viso pasaulio.

Koranas taip pat nustato smulkmenišką moralinio ir etinio elgesio kodą vadinamą „šarija", kuris yra oficialus šalies įstatymas Saudi Arabijoje ir kitose arabų šalyse. Šarija draudžia azartinius žaidimus, gerti alkoholį ir valgyti kiaulienos produktus, smerkia apgaulę, žmeižtą, kreivą priesaiką, veidmainiavimą, korupciją, prabangą ir arogenciją. Už vagystę, žmogžudystę ir svetimavimą skiriamos griežtos bausmės.

Iš visų arabų valstybių islamo nuostatų labiausiai laikosi Saudi Arabija. JAV kariams tenka laikytis visos eilės kitur nesamų draudimų. Jei nesi musulmonas, negali įeiti į mečetę ar įžengti į šventuosius Mekos ir Medinos miestus. Penkis kartus per dieną maldos metu negalima praeiti prieš maldai patiestą kilimėlį. Negalima viešai nešioti kryžių ar Dovydo žvaigždę. Negalima dalinti nemusulmoniškos literatūros ar bet kuriuo būdu kritikuoti islamą. Negalima viešai atlikinėti nemusulmoniškas pamaldas. Niekur Saudi Arabijoje kariai negali gerti alkoholio, ar arabams girdint, nešvankiai kalbėti. Draudžiama siųsti ar gauti nepadorią ir pornografinę medžiagą. Prie tokios priskiriamos ir maudymosi kostiumais apsirengusių moterų nuotraukos. JAV karinė vadovybė skatina karius prisitaikyti prie šių papročių ir reikalavimų, tuo išvengiant konfliktų.

Arabai yra padarę ir nuolaidų. Jie įsileidžia Šv. Raštą ir kitą religinę literatūrą, jei ji siunčiama atskirų karių asmeniniam naudojimui. Karo kapelionai, išvykdami iš operacijų zonos, nuo apikaklių nusiima religinius ženklus. Įvairių religijų pamaldos vykdomos susiskirsčius mažesnėmis grupelėmis, jei įmanoma uždarose patalpose.

S.T.

Montessori mokyklų madų parodos „Skambėk, pavasarėli" modeliuotojos. Iš kairės pirmoj eilėj: Krista Norkienė, Jūratė Dovilienė, Aušra Padalino; antroj eilėj: Milda Šatienė, Aldona Pankienė, Elena Wasilewski, Virginija Puišienė ir Loreta Jucienė; trečioj eilėj: Rūta Mardosz, Vida Rudienė, Dana Gylienė, Alė Lieponienė, Ray Novak, Danutė Staub-Navickas, Juozas Aleksiūnas, Lilė Stelmokienė, Regina Grigorio ir Shirley Ambutienė (nėra: Sigitos Balzekienės, Pranutės Domanskienės, Dainos Pakalniškienės ir Vakarės Valaitienės).

LIETUVA SPAUDOJE IR VOKIETIJOS PARLAMENTE

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Sausio 14 d. dienraščių puslapiai buvo užpildyti straipsniais, didžiausiom nuotraukom ir komentarais iš liūdnų Vilniaus įvykių. Radijai (klausau Frankfurto ir Stuttgarto dviem aparatais) kas valandą perduodavo pranešimus savo nuolatinių Maskvos korespondentų, vadinant sausio 13 d. lietuvių žudynes „kruvinuoju sekmadieniu". Neatsilieka ir televizija, rodydama ilgomis juostomis (namuose veikia taip pat du televizijos aparatai) demonstruojančius lietuvius bei minią, mėginant jau sulaikyti riedančius šarvuočius, moterų šauksmą (girdėjau ir angliską šauksmą tai BBC atstovo), sužeistus ir suvažinėtus lietuvius. Kalbama, kad žuvusių lietuvių skaičius yra žymiai didesnis, nes parašiutininkai juos greitai nuvežė į kareivines. Kiti parašiutininkai mėgino žuvusius lietuvius aprengti parašiutininkų uniforma. Ar tai teisybė — sunku pasakyti, tačiau taip rašė dalis vokiečių spaudos. Žiaurus ir graudus vaizdas girdint moterų šauksmą, matant gulinčius negyvus lietuvius. Tačiau tai vaizdai, kurie pirmą kartą rado tokį didelį atgarsį visoje Europoje.

Lietuvos įvykiai kartu su Persų įlankos krize sausio 14 d. buvo perkelti į Vokietijos parlamentą, ilgas valandas diskutuojant įvykdytas lietuvių tautos žudynes. Įspūdingiausiai kalbėjo opozicijos atstovas, socialdemokratų pirm. Joachim Vogel, stipriai puldamas Sov. Sąjungą. Kiek švelniau Vilniaus įvykius (visi vokiečiai sako „Wilna") palietė kancl. Helmut Kohl, primindamas Paryžiaus Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos nutarimus. Panašus pasisakymas buvo užs. reikalų min. H.D. Genscher. Vėl, kiek stipriau, į Nobelio taikos premijos gavėją kreipėsi taip pat taikos premijos savininkas buv. Vokietijos kancleris ir socialdemokratų internacionalo pirm. Wilhelm („Willy") Brandt, liberalų partijos pirm. grafas Lambsdorf (jo tėvas iki 1923 m. sausio mėn. buvo Vokietijos įgaliotinis Klaipėdoje), krašto apsaugos min., kitų partijų atstovai, kaltindami Sov. Sąjungą smurto pavartojimu Vilniuje. Grafas Lambsdorf kreipėsi į Gorbačiovą duoti žmonėms Vilniuje, Rygoje ir Taline tą patį, ką jis davė Budapeštui, Prahai ir Varšuvai. Bendra išvada: visos partijos atkreipė dėmesį į žmogaus teises, kurių pagrindu yra laisvė. Įvykiai Vilniuje yra didelis smūgis tame kelyje.

Spaudos komentarai (sutrumpintai). „Bild" dienraštis rašo:

„Vilniaus drama yra Gorbačiovo tragedija. Nuo Oslo iki Vilniaus yra apie 700 km. Tačiau tarp taikos premijos ir Lietuvos sostinės guli dabar kalnas lavonų. Ar ne per anksti buvo Gorbačiovas pagerbtas Nobelio premija?

Lenkų „Gazeta Wyborcza" — Sov. Sąjungos Pabaltijyje stato tuos pačius žingsnius, panašius į Stalino prieš 50 metų".

Strassburgo dienraštis: „Gorbačiovas visas savo pirštines paliko spintoje. Nobelio taikos premijos gavėjas dabar rodo savo kumštį".

„Frankfurter Rundschau" — „Šiaip ar taip, tai yra pabaiga Gorbačiovo perestroikos. Kruvini veiksmai Vilniuje ir Kaune sunaikino jį kaip politiką. Yra didelis pavojus pasaulinei taikai, kurios laiduotoju (garantu) jis iki šiol buvo".

Londono „The Independent" — rašydamas apie ūkinę paramą Sov. Sąjungai pabaigoje sako: „maisto produktai gyventojams turėtų būti siunčiami, tačiau visa techniška parama perėjimui prie produktyvaus ekonominio gyvenimo, laisvosios rinkos ir demokratinės vyriausybės turi būti sulaikyta, kadangi Sov. Sąjunga daro pažangą represijų kelyje".

Vokiškų laikraščių skaitytojai skambina redakcijoms, reikalaudami sulaikyti bet kokią paramą Sov. Sąjungai ar tai siuntiniais, ar piniginiais įnašais, kadangi tos tik stiprina Gorbačiovo padėtį.

Prieš mane guli amerikiečių karių dienraštis sausio 13 d. „Stars and Stripes". Pirmame psl. užrašas: „Yeltsin condemns crackdown in Lithuania". Deja, jis spausdinamas šeštadienį vakare, todėl nieko nerašo apie kruviną sekmadienį Vilniuje.

G. Busho, J. Bakerio ir kt. JAV politikų pareiškimai mūsų kraštiečiams yra žinomi. Jie pažymėti taip pat vokiškoje spaudoje Austrijoje, Šveicarijoje, Vokietijoje.

Vokietijos Katalikų ir Evangelikų bendrijos taip pat išreiškė solidarumą su lietuvių tauta jos kovoje už žmogaus teises, laisvę, griežtai protestuodamos brutalų žmogaus teisių pažeidimą. Vokietijos vyskupų konferencijos pirm. vysk. Karl Lehmann (Mainz) pasiuntė telegramą kard. V. Sladkevičiui. Joje rašoma, kad Vokietijos katalikai su išgąsčiu stebi brutalų laisvės ir demokratijos slopinimą. EKO — Vokietijos Evangelikų Bendrijos vysk. Martin Kruse savo rašte vysk. J. Kalvanui rašo: mes liūdime prievartos aukų.

Sausio 21-27 d. Latvijos Siguldoje turi įvykti rogučių pasaulinės pirmenybės. Vokiška sportinė spauda praneša, kad Vokietijos sportininkai dėl neramumų Lietuvoje ir Latvijoje bijo vykti į šias varžybas.

Madų parodos, „Skambėk pavasarėli", kurią rengia Montessori mokyklos, komitetas. Iš kairės sėdi: Aldona Bielskienė, Ramunė Brand, Jūratė Dovilienė ir Vida Slapšienė; stovi: Gailė Leipienė ir Eglė Novak (nėra: Rasos Aleksiūnienės, Noros Gylienės ir Vidos Rudienės).

Lietuviai Californijoje

PABALTIEČIŲ VEIKLA ŠIAURĖS CALIFORNIJOJE

Lietuviai, latviai ir estai, pasipuošę tautiniais drabužiais, savo vėliavomis nešini, sekmadienį, sausio 27 d., dalyvavo pamaldose San Francisco Saint Paulus liuteronų bažnyčioje. Saint Paulus parapija to sekmadienio pamaldas skyrė maldai už taiką Pabaltijo valstybėse.

Pamaldas pravedė pastorius Lee Gerdes, o skaitinius ir evengeliją (anglų ir latvių kalba) perskaitė pastorius Gunars Lazdinš. Po pamaldų nuoširdų žodį tarė Kongreso narė Nancy Pelosi. Minėjimo pabaigoje klierikė Austra Reinis kalbėjo apie žudynes Latvijoje.

Po minėjimo ir užkandžių arti 200 asmenų dalyvavo demonstracijoje prie sovietų konsulato. Demonstraciją rodė bent viena televizijos stotis.

Jūratė Raulinaitytė

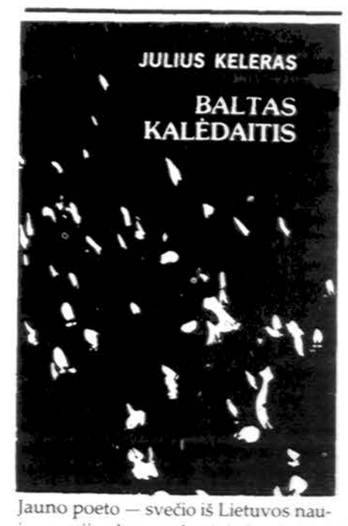

Jauno poeto — svečio iš Lietuvos nauja poezijos knyga, kurioje konkretūs poetiniai įvaizdžiai atskleidžia giluminius žmogaus ir tautos dvasios klodus likiminėse XX amžiaus kryžkelėse.

Knygą išleido Ateities Literatūros Fondas. ją galima gauti ir „Drauge". Kaina 8 dol., su persiuntimu — 9 dol. 25 centai. Illinois gyventojai prie sumos dar prideda 64 centus mokesčio.

Tikrai išlavintas yra ne tas, kuris ką nors žino ir moka, bet tas, kas žino, kam jis tai moka ir koks yra saryšis tarp jo mokslo ir to, kas aukščiausia ir svarbiausia.

F.W. Foerster

Kaip bloga muzika yra organizuota laiko tuštuma, taip ir materialinis galvojimas yra ne kas kita, kaip organizuota dvasios tuštuma.

Fr. Werfel

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30 — 9:00 v. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Nolton Ave.
Willow Springs, IL. 60480.
Tel.: (708) 839-2511. Tel-FAX tas pats

BALTIC TOURS

DVI KELIONĖS Į LIETUVĄ PER RYGĄ
IŠ BOSTONO ir NEW YORKO
lėktuvo kainos ten ir atgal.

$801.00 PER KOPENHAGĄ:
Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 30 dienų prieš išskridimą;
Kelionės ilgis: mažiausiai 7 dienos, ilgiausiai 21 diena.

$855.00 PER HELSINKĮ:
Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 21 diena prieš išskrendant;
Kelionės ilgis: mažiausiai 7 dienos, iki 90 dienų.

Šiais skrydžiais gali pasinaudoti asmenys vykstą į Lietuvą su iškvietimais ir tie, kurie nori keliauti privačiai.

1991 m.
KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nuo 7 iki 14 dienų Lietuvoje
19 įvairių maršrutų

Dauguma kelionių aplenkia Maskvą. Maršrutai įdomūs — Šv. Velykos Lietuvoje, Šiluvos Atlaidai, kelionė laivu Baltijos jūroj, Lietuva, Kopenhaga, Varšuva, Helsinkis

KAINOS nuo $1,145.00

Informacijoms ir lankstinukams kreipkitės į:
BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
NEWTON, MA 02164
Tel. 617-965-8080 Fax 617-332-7781

midland federal
Savings and Loan Association
75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki $100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

FSLIC

EQUAL HOUSING LENDER

REDAGUOJA ST. SEMĖNIENĖ. 6507 TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629. TELEF. (312) 925-5988

VAIKAI — BIUROKRATIZMO AUKOS LIETUVOJE

JAV spaudoje nemažai rašoma apie tėvų ir visuomenės apleistų vaikų, vadinamą „throw away kids" vargą ir kančias. Spaudoje keliamos problemos randa atgarsio visuomenėje. Labdaringai nusiteikę asmenys ir organizacijos stengiasi padėti spręsti šią problemą, o taip pat turi ir nemažai įtakos šiuo reikalu privalančioms rūpintis valdiškoms institucijoms ir biurokratams. O kaip šis reikalas tvarkomas Lietuvoje? Tenykštė spauda pradeda vis garsiau prabilti apie šį visuomenės pūliuojantį skaudulį. Apie našlaičių ir pamestinukų namus ir jų globotinių padėtį kalbėjo ir kai kurie iš Lietuvos JAV-se besilanką asmenys. Sukurta čia jau „SOS" draugija tokiems vaikams globoti. Susirūpino tuo ir JAV LB Socialinių reikalų taryba, JAV LB Švietimo taryba ir kt. Graži mintis siūloma steigti „SOS" vaikams remti būrelius ar pavieniams asmenims apsiimti remti pasirinktą Lietuvoje globos reikalingą vaikutį. Visi junkimės į šį labdaros darbą. Kad tokia pagalba būtinai reikalinga, iliustracijai padėties baisumo, čia spausdiname „Respublikos" laikraščio rugsėjo 27 d. laidoje žurnalistės Dalios Jazukevičiūtės reportažą, pavadintą

GULAGAS: LIETUVA 1990 METŲ RUGSĖJIS

Jau praėjo keletas dienų, kai aš grįžau iš Akmenės psichoneurologinio vaikų internato, atsisveikinau su vaikais, stengdamasi nežiūrėti jiems į akis, ieškančias mūsų veiduose pažado, vilties... Ką aš galėjau jiems pasakyti, pažadėti? Aš galiu tik paskelbti Lietuvai katastrofiškos padėties signalą...

Atvykome penkiese — Invalidų draugijos inspektorius Arūnas Junta, „Vilties" bendrijos pirmininkė Danutė Migaliova, kino operatorius Daumantas Vildžiūnas, Australijos lietuvė Danutė Baltutytė, dirbanti Australijoje vaikų su intelekto sutrikimais mokykloje, ir šio rašinio autorė.

Vaizdai, kuriuos mes čia matėme, sukrėtė visus, bet Danutei Baltutytei turbūt buvo baisiausia. Ne, ji nealpo, nepuolė į isteriją, tik tyliai verkė ir vis kartojo;

— Taip nebūna... Negali būti... Negaliu patikėti...

Ir nusiraminusi ji nerado žodžių išreikšti tam, ką čia pamatė. Tik jau išvažiuodama pasakė internato direktoriui:

— Australijoje žmogžudžiai laikomi daug geresnėmis sąlygomis. Kiaulės taip pat prižiūrimos geriau... Man nėra su kuo palyginti. Jūsų internatų sistema su niekuo nepalyginama. Žinoma, čia grubiausiu būdu pažeidžiamos žmogaus teisės, bet ir tai skamba per daug naiviai, kad apibūdintume esamą padėtį. Reikia rašyti į Suvienytųjų Tautų organizaciją, pakelti pasaulinio masto skandalą... Ir sakote, tokių internatų Lietuvoje yra dar du? Ir dar tokios pat pagalbinės mokyklos? Ir dar suaugusių psichoneurologiniai internatai, kuriuose tokiomis pat nežmoniškomis sąlygomis gyvena vaikai?

Ėjome nuo vieno internato korpuso prie kito. Štai atidarome vieno „žaidimų" kambario duris. Matome nykią, pajuodusiom lubom ir sienom patalpą, jokio paveikslėlio, jokio žaislo. Ant grindų surišti purvinais skudurais sėdi vaikai. Daug vaikų, įvairaus amžiaus, įvairiom ligom sergantys. Paskui einame į dar vieną tokį pat kambarį... Kai kurie vaikai sėdi pririšti gardeliuose, kiti laisvai vaikšto nuo sienos iki sienos, treti šliaužioja. Visi aprengti skurdžiai, tarp kojų tumulai dvokiančių vystyklų, baisūs purvo spalvos pilki čiužiniai. Dvokas neapsakomas. Trisdešimčiai vaikų — vieną slaugė. Žaislai — nuosavas kūnas. Žinoma, jeigu rankos nesurištos. Jeigu surištos, žiūrėk į sieną. Ir taip ne vieną dieną, o metų metus... Vieną vaiką slaugė atrišo, norėdama sukamšyti išsipešiojusius rūbus. Neiškentusi pasakiau:

— Paleiskit jį... Juk jis nieko bloga nedaro!

Slaugė paleido. Vaikas, iš pažiūros kokių devynerių metų, priėjo prie manęs ir prisiglaudė. Paskui tyliai ištarė:

— Myliu tave...

Paglosčiau jo plaukus, kyšančius iš po nešvarių tvarsčių, galvelė buvo sumušta ir apraišiota. Stengiausi nepravirkti.

Kitoje grupėje vaikai nebuvo surišti. Ant grindų jiems buvo primesta naujų plastmasinių žaislų, berods mūsų atvažiavimo proga. Tai buvo nesunku suprasti iš vaikų elgesio — jie godžiai graibstė žaisliukus ir spaudė juos prie krūtinių. Vienas penkerių šešerių metų berniukas dėliojo kaladėles prie mano kojų. Pasilenkiau prie jo, pakalbinau. Paklausiau kokios spalvos kaladėlės jam labiausiai patinka. Vaikas nusišypsojo ir puolė aiškinti:

— Labiausiai — skubėjo jis pasakyti, — geltona, žalia, raudona. Tai Lietuvos vėliava.

Danutė Baltutytė, stovėjusi šalia ir klausiusi mūsų pokalbio, krūptelėjo ir nusisuko... Aplinkui mus, baisioj ankštybėj, čiauškėjo apskurę, šašuoti vaikai... Ir tokie, kurie pažįsta Lietuvos vėliavą, ir tokie, kurie čia garsiai, prie vaikų, vadinami idiotais... Visi vienoje patalpoje, jokios diferenciacijos. Degraduoja visi kartu.

Direktorius Edmundas Brazlauskas sakėsi įsižeidęs, kad rajono laikraštyje jų internatas pavadintas ubagynu, ir reikalausiąs redaktoriaus atsiprašyti. „Ubagynas", — švelniai pasakyta. Tai, ką mes čia matėme, — šiurpi gulago grimasa. Jau niekada negalėsiu pamiršti vaikų galvučių, aprištų purvinais tvarsčiais, pūliuojančiom votim veidukų, skudurais pririštų kūnelių... Tiesa, čia nesako žodžio „pririšti", o sako „fiksuoti".

Internatas turbūt neatsitiktinai tokiame užkampyje. Internato direktorius sako:

— Joks ministerijos darbuotojas čia niekada nesilankė. Anksčiau patekti į internatą pašaliniam žmogui buvo neįmanoma, griežtai draudžiama. Mums siunčia iš įvairių įstaigų „nurašytus" vaikus. Ypač daug našlaičių iš pagalbinių mokyklų. Pagalvokite patys, jeigu vaikas baigia tokią mokyklą, reikia juo pasirūpinti — įdarbinti, apgyvendinti. Daug lengviau prieš pat mokyklos baigimą ištremti čia, užrašius „nemokytinas". Tada jo likimas amžinai nuspręstas — psichoneurologiniai internatai. Labai dažnai vaikus šitaip nurašo Dabikinės pagalbinė mokykla. Be to, mums siunčia sunkiausius iš Kauno Vilijampolės internatas — švarinasi.

Išėjau į kiemą pasikalbėti su dirbančiais paaugliais. Kad jūs žinotumėte, kaip jie tikisi pagalbos! Laukia jos iš bet kokio žmogaus, užklydusio į internatą. Kaip karštai aiškina šie išmesti iš visuomenės vaikai, kad nori mokytis, namų. Jie deklamavo man eilėraščius, choru meldėsi, rodė, kaip moka skaityti, rašyti.

— Dar neužmiršom, ko išmokom pagalbinėje, — sako jie. — Neleido baigti, atvežė čia... Čia nėra pamokų. Norim išmokti nors siūti, ar batus taisyti. Norim į laisvę... Padėk korespondente.

Vienas berniukas pasakoja:

— Mane norėjo paimti viena moteris. Tris kartus buvo atvažiavusi, bet direktorius neatiduoda. Padėkit. Aš jau didelis, man greitai aštuoniolika metų, aš labai daug dirbu, bet uždirbu tik penkis rublius per mėnesį. Pabėgčiau, bet bijau. Direktorius sako, jeigu sugaus, leis aminaziną...

Didesnės mergaitės, atvežtos iš pagalbinių mokyklų, prižiūri gulinčius. Plauna palatas, valgyklą, koridorius, ravi daržus. Gauna už tai septynis rublius... Jos nori mokytis, nori pasipuošti, nori turėti kokį nors savo kampelį, bet neturi net savo spintelės... Nieko.

— Juk tai vergystė, — sako Danutė Baltutytė, paklausiusi jų... Jos veltui dirba, jos beteisės, o juk jos turi gauti nors aštuonių klasių išsilavinimą! Šitie vaikai — vergai.

Skurdas nuožmus. Pajuoduosiose prausyklose kabo purvini skudurai — rankšluosčiai. Tiesa, kai kuriose prausyklose matėme ir naujus frotinius! Jie labai keistai kontrastavo su aplinka... Vieną nukabinau ir viskas pasidarė aišku. Mūsų atvažiuojant laukė ir pakabino, tik kainų nenuplėšė... Ir kam plėšti? Juk vis tiek naudotis neleis. Vaikai sakėsi, kad ir rūbų yra gerų. Bet nešioti neduoda.

— Naujųjų metų eglutei duos, — sakė vaikai — svečių atvažiuos.

Užkalbinau auklėtoją D. Jatkauskienę. Paklausiau, ar moko vaikus nors kiek?

— Čia visi „nemokytini", o kai atsiunčia tokį, kurį galima mokyti, jis automatiškai tampa nemokytinu... Mūsų internate yra keturi žmonės, pasišventę šitam darbui. O kiti atsitiktiniai. Defektologai virsta slaugėmis, mokytojai, auklėtojos — taip pat.

Direktorius man pasakė, kad vieno vaiko išlaikymui skiriama 2,5 tūkstančio rb metams. Taigi apie 180 rublių per mėnesį. Bet kurgi investuoti tie pinigai? Kodėl vaikai skarmaluoti, kodėl nėra knygų, žaislų — nieko! Keturios sienos ir trisdešimt vaikų ant plikų supuvusių grindų — tai žaidimų kambarys? Geležinės lovos su pilka patalyne, tuščias purvinas kiemas... Kodėl gi tiek pinigų neišmokama motinai, kuri pati augina nesveiką vaiką namuose? Ilgai joms buvo mokami septyni rubliai per mėnesį, dabar septyniasdešimt. Kodėl ne visi šimtas aštuoniasdešimt"? Juk tuomet vaikų šituose baisiuose internatuose sumažėtų.

Direktorius skundžiasi, kad nėra viešumo, kad jo niekas nekviečia į televizijos laidas, kad prieš savaitę jis lankėsi ministerijoje pas Vinkų ir išėjo iš ten verkdamas.

— Prašiau padidinti mokos fondą, kad galėčiau priimti daugiau darbuotojų, padidinti etatų skaičių. Pastatėme naują pastatą, todėl turėsime priimti dar daugiau vaikų, o darbuotojai lieka tie patys. Tai — pasityčiojimas. Tas pastatas po metų bus toks kaip tie, kuriais jūs baisitės šiandien, nes nebus kam prižiūrėti vaikų. O jis kainavo 3 milijonus! Specialistų nėra iš viso, metodinių priemonių jokių. Specialių vadovėlių jokių, nėra žaislų, neturim kuo užimti vaikus. O tie vaikai, kurie „nurašyti" iš pagalbinių mokyklų yra apleisti vaikai, juos mokyti jau vėlu... Niekas pas mus nebuvo nei iš ministerijos, nei iš parlamento. Kartais norėčiau, kad jie turėtų tokių vaikų, kokie mūsų sunkieji... Galbūt tuomet jie pajustų problemos apimtį... Mūsų rajono deputatu išrinktas Zigmas Vaišvila. Gal reikia kreiptis į jį?

Kai stovėjau kambaryje, kuriame laikomi purvinais vystyklais surišti vaikai, apleisti ir Dievo, ir žmonių, prisiminiau rugsėjo 15 dienos televizijos laidą „Svetimo skausmo nebūna". Laidoje kalbėjo gerbiamas A. K. Vainauskas, Globos departamento viršininkas. Kaip gražiai jis kalbėjo... Tik, laidos rengėjai pasakoja, kad pyko, jog nespėjęs visko perskaityti, ką buvo prisirašęs... Gerbiamas Vainauskai, nereikia niekam jūsų tuščių beprasmiškų kalbų. Jau esame prisiklausę pakankamai. Nuvažiuokite į Akmenę. Pakvėpuokite ten tvyrančia smarve, pažiūrėkite į tą nuožmų skurdą. Pažvelkite internato vaikams į akis, jeigu galėsite... Ir reorganizuokite šį ubagyną — Gulagą. Arba pasiūkite vaikams terbeles ir paleiskite juos į pasaulį laimės ieškoti. Dauguma jų bus laimingesni. Ir atsistatydinkite. Galbūt mano žodžiai gruboki. Bet aš buvau Akmenėje vaikų internate, o jūs nebuvotė...

Taigi, matyt, eisime į Europą ir nešimės su savimi tris internatus — gulagus, kuriuose po 300 ir daugiau letai merdinčių vaikų. Europiečiai turės kur filmuoti siaubo filmus.

Danutė Baltutytė sakė internato darbuotojams:

— Tai, kad vaikas nekalba arba nevaikšto, dar nereiškia, kad jis psichiškai atsilikęs! Ir jeigu vaiko kontaktas su pasauliu jums nesuprantamas, nereiškia, kad to kontakto iš viso nėra! Jūsų internate pilna vaikų, kurie lavinami gali pasiekti beveik tiek pat, kiek bet kuris akademinis vaikas. Su kai kuriais iš jų dirbti reikalingas specialistas. Kiti tiesiog apleisti, jie pajėgūs mokytis. Aš noriu ir galiu padėti jums apmokyti darbuotojus, kaip dirbti su vaikais, kurių intelektas sutrikęs. Australijoje vienas mano mokinys, sergantis cerebraliniu paralyžiumi, baigė universitetą. Pas jus jis turbūt sėdėtų surištas gardelyje ir draskytų save... Nenurašinėkit šitų vaikų! Juk jie taip pat Lietuvos ateitis! Dabar šitam internatui bet koks aukojimas, šelpimas yra beprasmis. Jį reikia išskaidyti į daug mažų reabilitacinių mokyklų.

Kai išvažiavome iš internato, jau temo. Mūsų laukė ilgas tamsus kelias. Lijo. Važiavome prislėgti — vaikų akys nepaleido mūsų: prašė, maldavo gailesčio...

Vilniuje, atsisveikindama su manimi, Danutė Migaliova pasakė:

— Dalia, tu žurnalistė iš kultūros skyriaus. Ačiū tau, kad važiavai su mumis. Aš galvoju, kad kultūra Lietuvoje ir turi prasidėti nuo vaikų internatų ir kitų panašių įstaigų. Jeigu mes neišgelbėsime savo vaikų, apie kokią kultūrą galėsime kalbėti? Tiesa, manęs jau turbūt nebeišrinks „Vilties" bendrijos pirmininke kitiems metams, nes aš „nepatogi" — per daug žinau, per daug reikalauju... Bet mes dar pakariausime!

Lietuvoje žinoma liaudies dainų dainininkė ir tautosakininkė Veronika Povilionienė gėrisi kūdikio šypsena.

BAGDADO BETTY

II Pasauliniame kare buvo Tokyo Rose. Vietnamo karui užsiliepsnojus, atsirado Hanoi Hannah. Dabar Irake konfliktui plečiantis, iškilo Bagdado Betty, svaidanti prieš-amerikietišką propagandą amerikiečių kariams Persų įlankoje. Kiekvieną dieną trijų valandų programoje, maišant muziką su naujienomis, specialiai skirtoje JAV karių daliniams Saudi Arabijoje, Bagdado Betty oro bangomis šauna stiprią ir staigią propagandą — komercišką perspėjimą amerikiečių kariams, kad, tarnavimas kariuomenėje dykumoje išves juos iš proto, paliks juos invalidais, prives net prie savižudystės.

Tuo tarpu kariai mielai klausosi „rock" ir „pop" muzikos, bet neteikia jokio dėmesio jos komentarams. Bagdadas vadina šią savo anglų kalba radijo programą „Taikos balsu", bet iki šios dienos toji moteris, amerikiečių kareivių vadinama Bagdado Betty, yra visai nutolusi nuo taikos balso.

VAIKŲ GLOBOS REIKALAI

Elena Kubilienė, „SOS vaikai" draugijos pirmininkė ir Lietuvos Švietimo ir kultūros ministerijos pareigūnė, apie vaikų namus ir našlaičius kalbėjo sausio 25 d. Seklyčioje. Susirinko 45 asmenys pranešimui bei klausimams, o atskirai su viešnia tarėsi JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkė B. Jasaitienė, „Vaikų vilties" komitetas su pirm. Regina Kuliene, paskiri asmens ir grupės. E. Kubilienė atsikvietė Bostone veikintis našlaičių globos komitetas, susitaręs ir „SOS vaikų" sambūrio steigėją nusiųsti į Torontą pasitarti. Aplankė įvairias lituanistines mokyklas, Montessori darželius, mokyklas, prieglaudas, valdžios įstaigas.

Kalbėtoja save apibūdino kaip „pokario vaiką", augusią vaikų globos namuose, turinčią penkis vaikus, dalyvavusią etnografiniame judėjime, gamtosaugos kelionėse. Seniau norėjusi rūpintis vaikų bei našlaičių globos sistema, laisvėjimo metais įkūrė globos draugiją ir prieš pusmetį įsijungusi į ministeriją.

Lietuvoje vaikų namuose yra apie 10,000 įvairaus amžiaus vaikų, kurių apie 300 yra tikri našlaičiai be tėvų ar pamestinukai. (Apie 6,000 prilygsta našlaičiams). Pokario metais mažesni namai buvo sujungti į labai didelius po 400 vaikų, o dabar stengiamasi sumažinti didžiulius namus į mažesnius, kur globa būtų tinkamesnė. Vaikų namų yra septynios rūšys pagal amžių ir būklę.

Iki 3 m. amžiaus būna kūdikių namuose, nuo 3 iki 7 m. — ikimokyklinio amžiaus. Yra pagalbinių mokyklų internatai vaikams su psichinėmis ar fizinėmis bėdomis beveik kiekvienam Lietuvos rajone. Didesnė vaikų dalis tokie, kuriais tėvai nepajėgia rūpintis, kurių tėvystės ar motinystės teisės atimtos. Mažiesiems teisių pažeidėjams yra kalėjimas Lukiškėse, kuriame 1989 buvo 60 jaunuolių tarp 14 ir 18 m., o 1990 — 130 vaikų. 1990 m. nuo šių namų buvo nuimtos vielos. Sunkesniems 16–18 m. nusikaltėliams yra kolonijos.

„SOS vaikai" draugija yra visuomeninė nepriklausoma organizacija, kurios tikslas yra apkirsti blogio šaknis, padėti šeimoms. Draugija įsteigė pagalbos centrą vaikams, kur gaunama ir duodama drabužių ir kitos pagalbos. Kadangi vaikų namų ir kitų jaunimui įstaigų pertvarkyti greitai neįmanoma, draugija skatina šeimas namus lankyti, vaikus savaitgaliui pasiimti. Lietuvoje norima išvystyti globojančių šeimų tinklą. JAV-se vadinamą „foster care".

Pranešime ir atsakydama daug klausimų, E. Kubilienė davė daug pavyzdžių, minėdama vaikų vardus ir parodydama nuotraukų. Jaunesniųjų internatams valdžia skiria pakankamai lėšų, tačiau sunkiau yra su vyresniųjų, sulėtinto mąstymo ir nemokintinų namais. Bandoma surasti globos namuose esančių vaikų tėvus, motinas, krikšto tėvus, senelius ar kitas gimines, kad vaikai nebūtų socialiai apleisti. Kadangi šiuo metu pagal amžių ir būklę vaikais rūpinasi keturios institucijos (Sveikatos, Švietimo, Socialinės apsaugos ir Teisingumo ministerijos), sunku visą globotinų vaikų priežiūrą suderinti. Lietuvos valdžia nori visa tai suvesti į vieną įstaigą.

„SOS vaikai" veda 17 skirtingų programų, įskaitant motinystės namus, motinos stovyklas, norėtų apvalius metus programas vaikams, motinoms ir šeimoms vesti. Kiekvieną ketvirtadienį įvairiose Lietuvos vietose „SOS vaikų" įstaigose galima kreiptis šeimoms su bėdom, konsultuoti, išklausyti, pasisiūlyti padėti. Pageidaujama, kad socialinės srities specialistai savo žiniomis šioje srityje padėtų, o auklėtojai iš Lietuvos galėtų kitur pabūti, lavintis, pamatyti. Skubama rūpintis ir kurčiais, nebyliais, neregiais.

Gerą savaitę paviešėjusi JAV lietuvių tarpe, E. Kubilienė pasisakė jaučianti išeivijos didelę meilę Lietuvai. „SOS vaikai" draugija nori suvesti šeštadienių mokyklų vaikus su Lietuvos vaikais susirašinėti (JAV tuo rūpinasi JAV LB Švietimo taryba). Kadangi nusistatyta iš Lietuvos vaikų neišleisti į kitas šalis įvaikinti (adoptuoti), siūloma iš tolo globoti kurį nors vaiką.

Didžiųjų vaikų namų pertvarkymas į mažesnius namus ir kiti projektai reikalaus lėšų statybai, remontams, programoms. Vakaronės dalyviai klausė, ar neįmanoma būtų steigti „SOS vaikų" būrelius JAV, ir tuoj apėjo lapas užsirašyti. „SOS vaikai" adresas Lietuvoje yra: Ab/d 1667, 232 010 Vilnius, o JAV-se ryšį palaikys JAV LB Socialinių reikalų taryba.

A. S.

„Vaikų nameliai" — lietuvių Montessori mokyklėlė Chicagoje, kurios mokinių veideliuos visuomet puošia šypsenos. Iš k.: Cyra Trejo, Milda Bunikaitė, Tara Mikužytė, Regina Gylytė ir Brian McGuire

KRAUJU PERKAMA LAISVĖ

Žuvusieji kalba, kad Lietuva dar nepralaimėjo

ANTANAS JOTAUTAS

Kadaise lietuvis, vadinamas konsulu Sovietų ambasadoje, vienam priekaištaujančiam lietuviui pasakė: „Ar yra lietuvių, kurie už savo tėvynę praliętų kraują ar atiduotų gyvybę. O laisvė perkama tik krauju". Nustebo tas lietuvis, išgirdęs oficialiai vadinamo komunisto žodžius. Jis nenustebtų dabar, jei būtų gyvas, nes kraują ir gyvybę paaukojo Vilniuje tik už laisvę ir geresnį gyvenimą.

Jau žinoma, kad žuvusių buvo skelbta keturiolika, dabar yra penkiolika, nes vienas mirė peršautas per galvą. Sužeistų netikrais duomenimis yra daugiau kaip trys šimtai, bet dalis jų slepiasi ir net nesiskelbia, kad jie sužeisti sovietų kareivių, atsiųstų iš kitų vadinamų respublikų ir įsakytų šaudyti, triuškinti lietuvius, kad jie bijotų Kremliaus įsakymų ir vadinamo prezidento-diktatoriaus.

Tačiau nei kraujas, nei paaukotos gyvybės, nei sužeidimai Lietuvos ir lietuvių neišgąsdino. Jie kovoja už savo laisvę, jie neatšaukia paskelbtos nepriklausomybės, jie, užsidarę Aukščiausiosios tarybos arba perlamento patalpose, nepaiso tankų ir desantininkų. Iš atskirų miestų ir kaimų suvažiavę gynėjai be ginklų ir šovinių gina savo išrinktus atstovus ir nori, kad jie nepasiduotų net iki mirties. Tai ir yra tie, kurie laisvę gina krauju ir gyvybėmis, nes žino, kad laisvė kitaip nėra perkama.

Ar tie, kurie žuvo, yra didvyriai, tai klausimas tėvynėje ir išeivijoje tų, kurie pataikauja Maskvai. Bet nėra klausimo dėl jų didvyriškumo tikruose lietuviuose. Jie žino, kad žūdami jie pirko laisvę visai Lietuvai. Jie norėjo gal nesąmoningai, kad jaunosioms kartoms būtų geriau ir laisviau gyventi, kad po jų einantiems nereiktų taikstytis okupantui ir jo pataikūnams. Jie yra tikri didvyriai, nes jie pasiaukojo ir savo gyvybes paaukojo už kitus.

O sužeistieji, kurie dar ir dabar guli ligoninėse, kurie slapstosi namuose ar pas gimines, kurie aukojosi už lietuvius ir Lietuvą, ar yra didvyriai? Tokį klausimą stato slaptasis „komitetas", pastatytas Maskvos diktatorių, komunistų partijos, nesirūpinančios, kad paskiros tautos gyventų, bet besirūpinančios, kad rastų parsidavėlių ir klusnių įrankių, kuriems sava tauta nieko nereiškia.

Iš tikrųjų tie sužeistieji yra taip pat herojai — vyrai, moterys. Jie aukojosi už kitus ir už laisvę. Jei jų kraujas ir nudžius, jei nešios tik sužeidimų randus, bet jie žinos, kad tas kraujas, tie sunkumai, kuriuos reikėjo kentėti sužeidime, tie randai, kurie lieka visam gyvenimui, yra dėl Lietuvos laisvės, nepriklausomybės ir geresnio gyvenimo.

Lietuvių tauta ir praeityje turėjo didvyrių, atidavusių už savo tautos ateitį, nors jos dar negalėjo nė nujausti, savo gyvybes ar geresnį gyvenimą. Šio meto herojai yra paskatinimas likusiems kovoti iki laimėjimo. Ir pralaimėjus stengtis surasti pavyzdžių, kuriais galėtų sekti net nelaimėję. Ir jie yra tokie nauji, taip lengvai dar apčiuopiami, kad jų pasiaukojimas yra pavyzdinis, jų gyvenimo atidavimas dėl laisvės yra užkrečiantis tautą, net ir tuos, kurie dar svyruoja.

Pralaimėjimas nėra niekada visiškas pralaimėjimas. Bet koks įvykis yra pažymėtas laikinumu, sugriuvimu, suskilimu. Imperijos skyla ir griūva. Tikra jau dabar, kad ir Sovietų imperija grius, nes ir ten yra nepatenkintų, kaip anais metais buvo nepatenkintų autoritatyvine caro valdžia, jo pavaldinių sauvaliavimu, liaudies ir paprastų žmonių reikalų nepaisymu.

Komunistinė revoliucija nebuvo Rusijos ir jos kaimynų išganymas, bet pražūtis. Ir komunizmo griuvimas nebus tuojau visų išganymas, bet kelias į didesnį savarankiškumą, žmogiškumą, dorą, geresnį gyvenimą. Tai pareikalaus laiko ir kraujo, pareikalaus gal nemažai ir gyvybių, bet ateitis yra didvyrių, nors pralaimėjusių pusėje. Gal jų didvyriškumą užmirš ir dalis tautos, juo labiau tie, kurie stovi nuošaliai nuo savo tautos laisvės, bet jų pasiaukojimas nesunyks, kaip nesunyko praeitis, nors ir buvo kurį laiką pamiršta.

Didvyrių kultas neturi sunaikinti pasiryžimo už laisvę toliau vesti kovą tautoje ir išeivijoje. Išeivija yra tautos dalis. Taigi ir didvyriai, paaukoję savo gyvybes ar nešioją neištrinamus randus savo kūne ir sielose, yra išeivijos dalis. Gal išeivija nepaaukojo savo gyvybių, tik rizikavo jas paaukoti, bet ir ji turi sekti tautos ir savo tėvynėje gyvenančių tautiečių norus, pasiryžimą ir nenorą pasiduoti ir nusileisti. Išeivija kitais atžvilgiais gali būti naudinga kovojančiai tėvynei, kovojančiai ir laisvės ištroškusiai tautai. Ji gali būti naudinga savo parama savo pagalba, nors dabar ir nėra lengva tikrą pagalbą suteikti.

Tauta nepasiduoda gąsdinimui, blokadai, vargams ir nepritekliui. Neturi pasiduoti ir išeivija nevilčiai, kad ji negali pagelbėti taip, kaip norėtų ir reikėtų.

Niekada per penkiasdešimt okupacijos metų tauta nebuvo taip vieninga, kaip šiandien, kada pasiskelbė nepriklausoma. Bet niekada nebuvo tiek ginčų tautoje ir net išeivijoje, kada laisvės siekimas ir kelias į laisvę nėra vienodai suprantamas. Dabar neišeina tiek daug laikraščių laisvoje tautoje, nes okupantas varžo ir neleidžia naudotis popierium. Bet kai išeidavo, tai kiekviena nuomonė ir pažiūra į laisvę buvo skirtinga.

Kraujo praliejimas gal dar labiau suvienys tautą, tas herojiškumas gal labiau suvienys ir išeiviją. Juk visi siekia to paties tikslo — laisvės, bet ne visi randa tuos pačius kelius į laisvę, ypač praradę valstybinį gyvenimą ir valstybinio gyvenimo supratimą tėvynėje ir išeivijoje.

Tai nėra kliūtis nepriklausomybei. Reikia tik suprasti labiau pačios tautos ir išeivijos troškimus,nors jie yra skirtingi — vieni kovoja už laisvę iki kraujo praliejimo, kiti kovoja už paramą iki savęs išeikvojimo. Bet visi nori tik gero savo laisvai tautai.

PANEVĖŽYS

Iki XVI amž. pradžios Panevėžys buvo tik Upytės pavieto kaimelis. Būdamas geresnėje geografinėje padėtyje, prie vandens kelio, jis netrukus pradėjo aplenkti nepatogioje ir balotoje vietoje esančią Upytę. 1518 metais į Panevėžio senamiestį jau persikėlė iš Upytės visos teismo įstaigos. Netrukus pradėjo statytis naujamiestis, pradėjo į jį keltis pirkliai ir bajorai, steigti prekybos įmones.

ĮSIGYKITE ATSAKYMUS Į M. GORBAČIOVO TEISINIUS ARGUMENTUS!

MIKHAILAS GORBAČIOVAS BANDO ĮTIKINTI PASAULĮ, KAD:

1. Lietuva įstojo į Sovietų Sąjungą savu noru.
2. Iš Sovietų Sąjungos Lietuva gali išstoti tik pagal 1990 m. balandžio mėn. SSR įstatymą.
3. Išlaikyti tvarką ir apsiginti nuo lietuvių, jis turi naudotis jėga - desantininkais, tankais, KGB teroru, juodųjų berečių samdytais žudikais.

LIETUVIŲ TAUTA YRA ATSAKIUSI PER DEMOKRATIŠKAI IŠRINKTĄ TARYBĄ:

1. Lietuva neįstojo į Sovietų Sąjungą, o buvo aneksuota kruvina jėga.
2. Lietuvai todėl ir nereikia išstoti iš Sovietų Sąjungos. SSR įstatymai negalioja Lietuvoje.
3. M. Gorbačiovas nebando išlaikyti tvarką, o ją griauna ir grįžta prie 1940-ų metų teroro.

LITHUANIAN INDEPENDENCE

The Re-Establishment of the Rule of Law

Adv. Lowry Wyman iš Harvardo Universiteto pateikia visą eilę argumentų kodėl sovietų įstatymai negalioja Lietuvoje. Adv. Wyman jau trys mėnesiai gyvena Lietuvoje, patardama Aukščiausiajai Tarybai teisiniuose klausimuose.

Adv. William Hough III nuodugniai išaiškina SSR aneksiją. Adv. Hough 1990 m. kovo mėnesį buvo pakviestas Aukščiausiosios Tarybos atvykti į Vilnių su teisiniais patarimais ir ten buvo kovo 11 d.

Adv. Povilas Žumbakis, knygos redaktorius, yra vienas iš dviejų teisinių patarėjų Lietuvos delegacijai derybose su SSR.

Knygoje rasite 1990 m. kovo 11-tos Aukščiausiosios Tarybos dokumentus, susirašinėjimą su M. Gorbačiovu ir kitus istorinius dokumentus. Tai naudinga dovana studentams, mokytojams, draugams, politikams.

Knygą galima įsigyti už auką Ethnic Community Services, 7 South Dearborn, Chicago, Illinois 60603.

$15 $25 $50 $100

Pavardė, vardas .....

Adresas .....

.....

MUITŲ PAKEITIMAI

paskelbti 1990 m. gruodžio 21 d. Lietuvoje leidžiamame laikraštyje „Respublika": „Vyriausios valstybinės muitų kontrolės valdybos prie TSRS ministrų tarybos įsakymu Nr. 306, muitų taisyklių pakeitimai jau galioja nuo gruodžio 5 d. Pagal šį įsakymą, **laikinai panaikinamas muitas** daugeliui būtiniausių liaudies vartojamų prekių: maisto produktams, avalynei, drabužiams. Gyventojai gali laisvai įsivežti ne tik įvairių maisto produktų, drabužių, bet ir audinių, siūlų, invalidų ir vaikų vežimėlių, medikamentų ir kt. prekių (išskyrus odos ir kailio gaminius). Taip pat **nebus apmokestinami siuntiniai,** gauti pašto linijomis **kartu ir licenziniai siuntiniai".** Tikiuosi, kad daugiau nereikės aiškintis muitų pakeitimų klausimu. **Marija Noreikienė.**

VALOME
KILIMUS, BALDUS,
GRINDIS IR SIENAS
J. BUBNYS
737-5168

Laisva aptarnaujančio medicinos personalo vieta kardiologų įstaigoje prie Midway aerouosto. Pareigos: priimti pacientus, atsakyti telefonus, tvarkyti ligonių istorijas, atlikti EKG tyrimus. Nedirbame trečiadienį ir savaitgaliais. Būtina turėti 2–3 metų darbo stažą medicinos įstaigoje, geras rekomendacijas. Pageidaujama mokėti lietuvių ir anglų kalbas. **Skambinkite (312) 436-1780 Mrs. L.**

MASTER PLUMBING COMPANY
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai, pompos. Išvalome užsikimšusius vamzdžius.
BEN SERAPINAS 636-2960

V. T. ELECTRIC CO.
Licensed, Insured — Bonded
436-6937
Elektros ir namų apšildymo sistemų pataisymai.
Vytautas Taras

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- **MLS.** Kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **veltui**
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.

FOR SALE

Delux Oak Lawn 3 bdrm. home; 2½ bath, „bi-level" + 2 bdrm. apt on ground fl. ideal for in-laws; 2½ car garage; air/cond.; large lot; sun deck; low taxes. **$235,000. Call 708-423-2637.**

Parduodamas 6 kamb. 3 mieg. namas ir 1½ auto garažas. Šoninis įvažiavimas, 66 St. & Lawndale apyl.
Tel. 312-585-9073

FOR RENT

Išnuomojamas 6 kamb. butas prie 71 St. ir Rockwell Ave. Geras susisiekimas, arti maisto krautuvės ir valgyklos.
Skambinti: **tel. 312-471-0078**

IEŠKO DARBO

Moteris iš Lietuvos gali prižiūrėti ligonį, vaikus ir padėti namų ruošoje. Pageidautina Šiaurės vakarų priemiesčiuose. Skambinti vakare **708-289-8062.**

INCOME TAX SERVICE
Dabartiniai pajamų mokesčių įstatymai žymiai apsunkino ir ateityje apsunkins metinį mokesčių formų užpildymą. Profesionaliam, sąžiningam ir konfidencialiam patarnavimui kreipkitės:
Pranas G. Mellė, CPA
2649 West 63 Street
Chicago, Ill. 60629
Tel.: Raštinė (312) 776-5163
Namų — (708) 636-5347

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS
Kreiptis į Hermis Deckys
Tel. 585-6624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kalbėti lietuviškai

RACINE KEPYKLA IR DELIKATESAI
Atidaryta 7 dienas savaitėje. Didelis pasirinkimas įvairiausių kepinių ir namuose gaminto maisto — Catering
6216 S. Archer Ave.
Chicago, IL 60638
Tel. 581-8500

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St.
Tel. 776-1486

WAGNER
MAŠINOS RAŠTINĖMS
Parduoda • Taiso • Priedai ir Reikmenys
Virš **75** metų patikimas patarnavimas
TYPEWRITERS • COPIERS
FAX • CALCULATORS
5610 S. Pulaski Rd.
Phone (312) 581-4111

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMĄ** mieste ir priemiesčiuose Sąžiningai patarnaus
J. BAČEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MLS Kompiuterio pagalba, **BUDRAITIS** asmeniškai ir sąžiningai patarnauja įvairaus dydžio nuosavybių **PIRKIME** bei **PARDAVIME. Veltui ĮKAINAVIMAS,** nuolaida **PENSININKAMS.**
Skambinti: **312-778-3971** arba **312-767-0600 ONE STOP REAL ESTATE, INC.,** 6600 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629

MLS
ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Realtor
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

For sale by builder
New home, Lemont area.
Call for details,
tel. **708-563-0065**

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.
DANUTĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkites į **Danutę Mayer.** Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

HELP WANTED

Pasaulio Liet. centras ieško raštinės tarnautojo,-os. 5 d. į sav. nuo 9 iki 5. Turi laisvai vartoti lietuvių ir anglų kalbas. Pareigos: atsakinėti telefonus, mašinėle rašyti įvairius laiškus, raštus ir pan. Suinteresuoti skambinkite: **V. Krumpliui, tel. 708-257-6777.**

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996
10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio bas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 8 valandos. Antrad. ir trečiad. susikalbėsit lietuviškai.
3314 West 63rd Street
Tel. — PRospect 6-8998

Atlieku namų remonto darbus gerai ir sąžiningai. Skambinti: **Sigitui, tel. 312-585-8074**

DAINŲ ŠVENTĖJE SEPTYNI ŠIMTAI DAININININKŲ

JURGIS JANUŠAITIS

Nepaprastai bėga laikas, o darbų nepaprastai daug. Juk visi su rūpesčiu laukiame Lietuvių Muzikos šventės, to didžiojo triumfo, liudijančio lietuvių išeivijos kultūrinio gyvenimo gyvastingumą. Šventė įvyksta nuo gegužės 15 iki gegužės 28 d. Šiuo metu turėsime progos gėrėtis keliolika gerų, kultūrinių renginių, jų tarpe dviem didžiausiais — tai Lietuvių operos spektakliai „Lietuviai" ir JAV ir Kanados lietuvių chorų Dainų šventė, įvyksiančia gegužės 26 d. Illinois universiteto paviljone. Šventę papuošia tautinių šokių ansambliai, pašokdami gražiausių tautinių šokių pynę. Tautinių šokių ansambliai iš Chicagos ir plačiųjų apylinkių. Muzikinė palyda — Lietuvos respublikos operos orkestras.

Stropusis šventės informacijos vedėjas žurnalistas Juozas Žygas spaudos bendradarbius, talkininkus dažnai painformuoja, kaip vyksta šventės pasiruošimo darbai. Paskutinėmis žiniomis, Dainų šventėje dalyvauti užsiregistravo 22 JAV ir Kanados lietuvių chorai su 700 dainininkų. Taigi skaičius gražus. Tikėtina, kad chorai stropiai šventei ruošiasi, gerai išmoks dainas ir šventės sėkmė bus užtikrinta, atnešusi Lietuvai ir išeivijos lietuviams naujo kultūrinės veiklos ryžto.

Tautinių ansamblių šokėjų skaičius numatomas iki 200. Taigi, visa suglaudus, šventės programos dalyvių apie 900.

Neabejojama, kad septintosios Dainų šventės pasiruošimo eiga rūpinasi iš veiklių žmonių sudarytas komitetas: pirmininkas Vaclovas Momkus, vicepirmininkė Mėta Gabalienė, vicepirmininkai Raimundas Korzonas, Faustas Strolia, sekretorė Danguolė Ilginytė, iždininkė Alė Steponavičienė, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Dalia Kučėnienė ir Kanados LB Kultūros komiteto pirmininkė Rasa Kurienė. Šis komitetas rūpinasi techniškaisiais šventės ruošimo darbais, o šventės menine dalimi ir dainų parinkimu — repertuaro komisija: Dalia Viskontienė — pirmininkė, nariai Algirdas Bielskus, Jonas Govėdas, Rita Kliorienė, Darius Polikaitis, Faustas Strolia ir Loreta Venclauskienė. Lietuvių visuomenei šie asmenys labai gerai pažįstami. Tai gabūs muzikai, chorvedžiai, vadovaujantys savo chorams. Taigi ir šventės repertuaras bus ypatingai geras ir bus bent 10,000 žiūrovų, kurie galės džiaugtis gražiomis lietuvių kompozitorių dainomis.

Pagrindiniam, koordinaciniam komitetui, vadovaujamam Stasio Baro, artėjanti šventė kelia daug rūpesčių. Šventė, kaip minėta, reikalinga 300,000 dol. lėšų. Laiko, kaip matome, iki šventės mažai. Lėšų telkimas — didžiausias komiteto rūpestis. Gavome komiteto SOS — pagalbos šauksmą šventę paremti aukomis.

Lietuvių Operos pastatymas „Lietuviai" tai nemenkėjantis rūpestis. Juk taip plačiai užsimota. Atvykti turi iš Lietuvos solistai, orkestras, choristų dalis, net ir dekoracijos. Komitete jau buvo svarstomos naujos ryšium su dabar Lietuvoje vykstančiais įvykiais kylančios problemos. Ar pavyks apie 81 asmeniui prasiveržti į laisvą pasaulį? Pakito ir kelionių apmokėjimo sąlygos. Rublis tik iki savo sienos. O kur toliai, vandenynas, Amerika. Komitetas svarsto realiai iškylančias problemas, tačiau mano, kad vis tik bus įmanoma kliūtis nugalėti ir gausių dalyvių susilaukti.

Tokioje įvykių plotmėje tenka visai išeivijai bendra atsakomybė. Svarbiausia lėšos. Gal tektų kiek atsiskyti išlaidumo atvykstančių dar vis įvairių ansamblių sąskaiton, o pirmoje eilėje atlikime saviesiems įsipareigojimus. Juk tiek metų puoselėjome savąją kultūrą, kultūrines vertybes, tad ir dalyvaukime ryžtingai šiame dideliame dar viename bandyme — Lietuvių Muzikos šventės organizavime. Tegul Lietuvių Muzikos šventė būna tikra to žodžio prasme išeivijos kultūrinio gyvenimo gyvastingumo liudininkė. Juk ne veltui tiek metų tomis vertybėmis sielojomės, gyvenome, jas ugdėme ir puoselėjome.

SAUSIO 13-TOSIOS TRAGIŠKIEJI ĮVYKIAI

P. PALYS

Laiškai iš Lietuvos, nors kartais ir gerokai kelionėje užtrukę, mus pasiekia. Juose randame daug nerimo dėl neaiškios ateities. Paskutiniuose laiškuose daug vietos būna skiriama aprašant okupanto desantininkų nežmonišką žiaurumą, kurį jie pademonstravo šaudydami beginklius žmones, kada jie bandė apsaugoti Vilniaus TV ir radijo stotį.

Mano rankose yra laiškas, rašytas sausio 15 dieną. Tame laiške vaizdžiai ir detaliai tragiškieji įvykiai aprašyti ir net diagramomis pavaizduoti. Laiškas gana ilgas. Jį sutrumpinau, praleisdamas mažiau reikšmingas vietas, o taip pat ir ten minimų asmenų pavardes. Laiške rašoma: „...Noriu Jums papasakoti, ką mačiau su draugais prie Vilniaus televizijos bokšto naktį, kai jis buvo šturmuojamas. Apie pusę dviejų atvažiavome prie bokšto. Tankų dar nebuvo. Jie atvažiavo už 15–20 minučių. Žmonės, sustoję prieš sunkvežimius, tankus sustabdė. Jie pradėjo šaudyti iš patrankų tuščiais sviediniais. Nuo garso byrėjo langų stiklai. Žmonės nesiskirstė. Tankai gąsdindami šaudė virš galvų. Susirinkusi minia šaukė „Laisvės". Paskui buvo paleisti kažkokie dūmai. Žmonės vyniojo galvas ir veidus, bet nesiskirstė. Paskui pasirodė tankai, atvažiuojantieji kitu keliu. Jie artėjo prie sunkvežimių, kurie buvo prikrauti smėlio. Ten prieš sunkvežimį sustojo vyrai susikibę rankomis, bet tankai nesustojo. Du vyrai žuvo po tanko vikšrais. Jie net nesuriko! Mano draugas stovėjo per du metrus nuo traiškomo žmogaus. Tankai, pervažiavę sunkvežimį ir du lengvus automobilius, sustojo. Tada pasuko į kalno pusę ir sutraiškė mergaitę. Tuo metu pradėjo važiuoti sunkvežimiai ir tanketės link bokšto. Ten buvo desantininkai. Ir tada prasidėjo žudynės. Kareiviai šaudė į orą ir į žemę. Atšokusios kulkos sužeisdavo. Vienas kareivis šaudė serijom tiesiai į minią. Vieną kareivį, atsisakiusį šaudyti, nušovė karininkas. Kareiviai jau buvo bokšte. Jie daužė ir laužė viską. Kiek žmonių liko bokšte ir koks jų likimas, niekas nežino. Be žinios dingo 64 (paskutinėmis žiniomis 29. **Aut.**) žmonės, žuvo 14, sužeista virš šimto, iš jų apie 20 labai sunkiai. Tai, ką mes matėme ir jautėme — nepapsakosi. Aš ir dabar nesuprantu, iš kur galėjo turėti tiek drąsos tie, kurie padolindo po tankais ir kurie stovėjo prieš šaudantį automatą... Tie, kurie buvo bokšte ir jį gynė savo krūtinėmis — **didvyriai!"**

Toliau laiške gana plačiai atpasakojama, kaip minia persikėlė prie Aukščiausiosios tarybos rūmų ir darbavosi, statydami barikadas, kad būtų apsaugota Lietuvos vyriausybė.

Laiško gale rašo: „Tai, ką sako Gorbačiovas, yra šlykštus, bjaurus melas. Ten buvo tik Lietuvą mylintys žmonės. Niekas nesimušė ir niekas nieko nepuolė. Niekas neturėjo ginklų. Žmonės tik stovėjo ir mirė".

Nelengva buvo skaityti šį laišką. Jis virpėjo drebančiose rankose. Perskaičius — galva žemai nusviro, o lūpose buvo kartojama: Viešpatie, dangiškąja šviesa savojoje karalystėje apdovanok žuvusius Lietuvos didvyrius!

„Americans for Lithuanian Freedom" TV studijoje po suorganizuotos programos apie Lietuvą. Iš kairės: Liūdas Šmulkštys, Rūta Šmulkštienė, Vytas Narutis ir Laima Žliobienė.

Nuotr. **Rimo Gulbino**

A.†A.
Dr. JUOZUI BRIEDŽIUI

mirus, liūdinčius brolį STASĮ, jo žmoną ELENĄ, dukterėčią VIOLETĄ MIKAITIENĘ ir jos šeimą bei kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Dana ir Vilius Baziai
Bronė ir Albertas Kremeriai
Irena ir Petras Kazlauskai
Bronė ir Oskaras Kremeriai
Roma ir Viktoras Masčiai
Emilija ir Liūdas Valančiai

A.†A.
VYTAUTAS BULOTA

Mirė sulaukęs 92 metų. Gimė Taline, Estijoje. Amerikoje **išgyveno** 41 metus.

Liko giliame nuliūdime: žmona Julija, dvi dukterys, **Birutė ir** Kristina, mirusio brolio Kęstučio dvi dukterys, **Giedrė ir** Daina; Toronte pusseserė Betty Skudra.

Kūnas buvo pašarvotas penktadienį, vasario 8 d. Petkus-**Marquette** koplyčioje 2533 W. 71 St.

Laidotuvės — šeštadienį, vasario 9 d. Gedulingos šv. Mišios 9:30 val. ryto Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Po mišių **laidotuvės** privačios.

Nuliūdusi šeima.

Laid. dir. Donald M. Petkus. **Tel. 312-476-2345.**

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
VACLOVAS LEŠČINSKAS

Jau sueina vieneri metai, kai užbaigė šios žemės kelionę **mūsų** mylimas Vyras, Tėvelis ir Senelis, kurio netekome 1990 **m. vasario** 19 d. Laikas nepajėgia užpildyti jo paliktos spragos **mūsų** tarpe.

Šią liūdną sukaktį minint, šv. Mišios už velionio sielą bus **atnašaujamos** antradienį, vasario 19 d. 8:30 val. ryto Tėvų **Pranciškonų** koplyčioje, 68 Ave., St. Petersburg Beach, Florida **ir šeštadienį**, vasario 23 d. Šv. Antano bažnyčioje, Cicero, IL **10:30 val.** ryto.

Visus gimines, draugus ir pažįstamus nuoširdžiai **kviečiame** dalyvauti šv. Mišių aukoje ir drauge pasimelsti už **a.a. Vaclovo** sielą.

Tegul gailestingas Dievas suteikia jam Amžiną Ramybę. **Su liūdesiu** ir meile:

žmona Valerija, dukros Nijolė Rūbienė ir Loreta Jarašienė su šeimomis.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
MAGDALENA LEMBERGIENĖ KIŽYTĖ

Jau suėjo vieneri metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš **mūsų tarpo** mylimą Žmoną, kurios netekau 1990 m. vasario **mėn.** 9 d.

Nors **laikas bėga**, bet aš jos niekada negalėsiu užmiršti. **Lai gailestingas** Dievas suteikia jai amžiną ramybę.

Už jos **sielą** šv. **Mišios** bus atnašaujamos vasario mėn. 10 **d.** 10 val. **ryto** Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

Maloniai kviečiu gimines, draugus ir pažįstamus **dalyvauti** šiose mišiose ir kartu su munim pasimelsti už a.a. **Magdaleną.**

Nuliūdęs **vyras Antanas Lembergas.**

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
STASĖ ŠPOKEVIČIENĖ RINKEVIČIŪTĖ

Jau sueina vieneri metai, kai užbaigė šios žemės kelionę **mūsų** mylima **Mamytė**, Uošvė ir Senelė, kurios neteome 1990 **m. vasario 10 dieną.**

Ji paliko **mums** savo meilę, ir tegul Gailestingas Dievas **suteikia** Jai **Amžiną Ramybę**. Minint Jos brangų atminimą, **šv. Mišios bus atnašaujamos** Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, **Rockford, Ill., 8 val. ryto.**

Dėkojame visiems, kurie dalijosi su mumis netekimo **skausmu** ir **nuoširdžiai** prašome draugus ir pažįstamus **dalyvauti pamaldose**, prisiminti a.a. mūsų Mamytę savo maldose.

Nuliūdę šeimos nariai ir giminės

Tebūna lengva svetingos žemės velėna

A.†A.
ONAI GUMAUSKIENEI

Nuoširdžiai **guodžiame** liūdinčius vaikus su šeimomis ir jungiamės į maldą už velionę su jos artimaisiais.

Lietuvos Dukterų draugija

A.†A.
ANGELEI GRIGELYTEI-BAJALIENEI

mirus, jos dukroms VIKTUTEI ir SAULEI su šeimomis, jos seserims VIKTORIJAI, STEFAI ir DANUTEI DOVEINIENEI su šeima bei broliui KAZIUI reiškiame gilią užuojautą.

Tegul ilsisi ji ramybėje savo Vyro, a.a. VLADO, draugystėje, Amžinajame Gyvenime.

Jadvyga, Gintė ir Adolfas Damušiai

A.†A.
ELEONORAI MATUKIENEI

mirus, liūdime mūsų narės ir reiškiame gilią užuojautą visiems velionės liūdintiems.

Lietuvos Dukterų draugija

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų
PRANEŠA

kad atidaro naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE

Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami **1-(312)-476-2345**

ANTHONY B. PETKUS **DONALD M. PETKUS**
DONALD A. PETKUS **LAWRENCE C. GASUNAS**

APLINK MUS

x **Kardinolas Joseph L. Bernardin,** Chicagos arkivyskupas, Lemonto Misijos koplyčioje laikys pamaldas vasario 17 d., sekmadienį, Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo proga ir tars žodį. Kardinolas pereitais metais lankėsi Lietuvoje ir aplankė ten visus didžiuosius centrus. Lemonto parapiečiai laukia kardinolo pirmą kartą apsilankant.

x **Vilija** ir **Vitalija** jau atvažiavo į International Craniofacial institutą Dallas mieste, Texas. Jas globoja dr. Česlovas Vaičys. Dar būtina surinkti 10,000 dolerių jų chirurgijai. Tie, kurie aukų siuntimą dar atidėliojo, prašome kuo greičiau aukas siųsti: Lithuanian Roman Catholic Charities, 2636 W. 71st Street, Chicago, Ill. 60629.

x **Šv. Kryžiaus ligoninė** nemokamai egzaminuoja įvairias kojų ligas ir nenormalumus. Reikia pirmiau pasiskambinti ateinančių pacientų skyriui tel. 312-471-5550 šiokiomis dienomis tarp 7:30 iki 4 val. p.p.

x **Vilniaus „Žalgiris"**, Pabaltijo valstybių futbolo meisteris, vasario 20 d. atvyks į Chicagą ir vasario 24 d., sekmadienį, žais draugiškas futbolo rungtynes prieš Chicagos profesionalų futbolo komandą „Power", Frankfurt, IL. sporto pavilione. Daugiau informacijos bus pateikta artimiausiu laiku.

x **„Draugo" koncertas įvyks kovo 17 d., sekmadienį,** 2 v. p.p. Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje, Chicagoje. Programoje: Los Angeles vyrų kvartetas — Rimtautas Dabšys, Antanas Polikaitis, Bronius Seliukas ir Emanuelis Jarašiūnas. Akompanuoja: muz. Raimonda Apeikytė, kuri taip pat atliks ir dalį programos. Bilietai gaunami: **Gifts International,** sav. Natalija ir Jonas Vazneliai, **2501 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-471-1424.**

(sk)

X **Demonstracija, remiant Lietuvos, Latvijos ir Estijos kovą už nepriklausomybę** įvyks Michigan valstijos respublikonų konvencijos metu **vasario 16 d., šeštadienį,** Grand Rapids miesto Amway Grand Hotel 10 v.r.–12 v. p.p. Michigan valstijos lietuviai ir kiti pabaltiečiai kviečiami gausiai dalyvauti.

(sk)

x **G.T. INTERNATIONAL, INC.** rašo vietinius bilietus ir tvirtina Aerofloto reisus atvykstantiems iš Lietuvos. Taip pat parūpiname profesionalų pasitikimą ir persodinimą New Yorko bei Washingtono Aeruostuose. Prašome kreiptis: **G.T. INTERNATIONAL, INC., 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 430-7272.**

(sk)

x **JUOZAS BACEVIČIUS,** namų pirkimo ir pardavimo atstovas. Greitas ir tikslus patarnavimas. Nemokamas namų įvertinimas. Skambinti: **Bell-Bace RE, tel. 778-2233.**

(sk)

x **PATRIA: didelis išpardavimas!** Dauguma prekių su 20%–40% nuolaida. Elektronika, gintaras, kristalas, lino audiniai, lietuviškos muzikos kasetės, odos dirbiniai ir kt. **PATRIA, 2628 W. 71 St., Chicago, tel. 312-778-2100. Sav. A. ir F. Šlutai.**

(sk)

x **Dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė „Moteris su baltu chalatu"**, istorijos iš ligoninės gyvenimo, išėjo iš spaudos didžiulė knyga. Knygoje sudėti įvairūs nutikimai, dirbant kaip gydytojai įvairiose ligoninėse. Daugiausia tikros istorijos, neminint tikros pavardės ar vardo, o tik ligą ir nuotaiką ligoninėje ir santykiuose su gydytoja. Autorės leidinys, spausdinta Pranciškonų spaustuvėje. Iliustracijos — Pauliaus Jurkaus. Knyga turi 494 puslapius, didelio formato, su kietais viršeliais.

x **Dėl staiga prasidėjusio lietaus** demonstracija už Pabaltijo išlaisvinimą prie rusų konsulato San Francisce atidedama. Apie datą ir laiką sužinosite „Draugo" žiniose.

x **Nekalto Prasidėjimo parapijoje** Brighton Parke Užgavėnių įvairumai — Mardi Gras — yra vasario 9–10 dienomis. Parapiečiai tomis dienomis yra kviečiami atsilankyti ir dalyvauti įvairioje programoje ir laimėjimuose.

x **Valdas Adamkus** praėjusį sekmadienį Chicagos TV 26 kanale kalbėjo apie padėtį Lietuvoje po Kruvinojo sekmadienio. Bob Lewandowski pravesta programa susilaukė didelio susidomėjimo. Programa bus pakartota šį šeštadienį, vasario 9 d., 4 val. p.p. kabelio TV 25 kanale.

x **Vacys Šaulys** vadovauja „Americans for Lithuanian Freedom" grupės projektui įteikti kiekvienam Kongreso nariui ir jo pavaduotojui kavai gerti puoduką su trispalve kregždute ir užrašu „Freedom for Lithuania". Visi kviečiami auka prisidėti prie šio reklaminio darbo Lietuvos laisvės labui.

x **Penkių kambarių modernus,** šviesus, naujai dekoruotas butas. Antras aukštas. Apšildymas. Oro vėsinimas. Pirmenybė vyresniems, be vaikų. Arti Midland Federal Savings ir bažnyčios. Prašome skambinti iš ryto tarp 7–10 val. ryto. **Tel. 737-7202.**

(sk)

x **G.T. INTERNATIONAL** parūpina jūsų giminėm bilietus iš Lietuvos į įvairius Amerikos miestus neskrendant per Maskvą. Su jūsų giminėmis ryšį palaiko ir perduoda visas informacijas mūsų raštinės atstovė Vilniuje. Prašome kreiptis: **G.T. INTERNATIONAL, INC., 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 430-7272.**

(sk)

x **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – el. VI 7-7747.**

(sk)

x **Optical Studio, 2620 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-778-6766.** Kreiptis į Aldoną Kaminskienę. Darbo val.: trečd.–penkt. 1 v. p.p.–5:30 v.v., ketvd. 10 v.r.–6 v.v., šeštd. 10 v.r.–1 v. p.p. **Pirmad. ir antrd. uždaryta.**

(sk)

x **Baltic Monuments, Inc.,** 2621 W. 71 Street, Chicago, IL. Tel. (312)476-2882. Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis.

(sk.)

x **Ligos draudimas** atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreiptis pas A. Lauraitį, A. & L. Insurance Agency, 4651 S. Ashland Ave., Chicago, IL 60609. Tel. 1-312-523-9191.

(sk.)

Vliko ir Amerikos Lietuvių Tarybos pasitarimas sausio 14 d. Chicagoje. Iš kairės sėdi: T. Blinstrubas, R. Sakienė, V. Jokūbaitis, P. Narutis. Vliko vald. pirm. dr. K. Bobelis, Altos pirm. G. Lazauskas, K. Burba; stovi: M. Barienė, dr. K. Eringis, V. Naudžius, M. Valiukėnas, J. Lekas, A. Repšienė, P. Noreika, M. Marcinkienė, Z. Juškevičienė, A. Statkevičius, P. Povilaitis, M. Pranevičius, D. Dumbrienė, V. Šadauskas, O. Jokūbaitienė, A. Juškevičius ir S. Kuprys.

Nuotr. **J. Šidlausko**

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LIETUVIŲ FONDO ŽVILGSNIS Į ATEITĮ

Pasibaigus kalendoriniams ir biudžetiniams metams, visos įstaigos ir organizacijos peržvelgia praeitį ir meta žvilgsnį į ateitį. Lietuvių fondas, bent lietuviškuoju mastu matuojant, yra didelė institucija. Tad irgi turi peržiūrėti nueitą kelią ir ateičiai gaires nutiesti. Lietuvių fondo valdyba, kuriai vadovauja advokatas Algirdas Ostis, sausio 29 d. turėjo posėdį. Pirmininkaujantis padarė apyskaitą ir peržvelgė ateities planus. Tenka pastebėti, kad fondo valdyba tvarkosi demokratiškai ir kiekvienas turi teisę pasisakyti svarstomu klausimu.

Praėję metai fondui buvo sėkmingi ir neliečiamas kapitalas padidėjo 628,084 dol. Tai įrodo lietuviškos visuomenės pasitikėjimą fondo veikla ir jo vadovybe. Yra fondų, kurie tik aukas renka, bet visuomenei savo veiklos apyskaitos nepateikia. Lietuvių fondas per spaudą ne tik aukų ir įnašų prašo, bet ir visuomenę informuoja. Visuomenė žino, kuriems tikslams pajamos iš jų suaukotų pinigų eina. Taip pat gal reikėtų pažymėti, kad Lietuvių fondas teturi apmokamą tik įstaigos vedėją. Tiek tarybos, tiek ir valdybos žmonės savo laiką nemokamai aukoja. Be to, labai svarbu visuomenę painformuoti, kad ne tik laiką aukoja, bet iš savo kišenės visas keliones apsimoka. Ypač Marija Remienė, kuri organizuoja fondo ryšininkus ir koncertus, gana dažnai ir pakeliauti turi. Gal čia ir yra fondo stiprybė, kad neturi ko slėpti ir jo apyskaita atvira yra.

Jau prasideda pasirengimas metiniam suvažiavimui, kuris šaukiamas kovo 23 d. Jaunimo centre. Tam reikia pasirengti ir laiškus išsiuntinėti. Beje, fondas yra gal vinintelė institucija, kuri eina kartu su gyvenimu. Tad visi pranešimai, kurie bus daromi suvažiavime, yra iš anksto parengti ir multiplikuoti. Spaudos atstovai, kurie dalyvauja, gauna visą informaciją. Užsirašyti teliekta tik tai, kas yra iškeliama suvažiavimo metu. Kitos lietuviškos organizacijos irgi aprašymų pageidauja, o medžiagą tai tenka kalėdoti.

Šiame suvažiavime gal bus visuomenė painformuota ir Lietuvai skirto milijono reikalu. Rašančiojo nuomone, reikėtų ištirti visuomenės nuomones ir parengti keletą projektų. Be to, pernai kuomet tas sumanymas buvo iškeltas, buvo kitoniškos sąlygos ir kitoniški lūkesčiai. To „milijono" reikalu bus šaukiamas specialus suvažiavimas, kadangi yra reikalingas įstatų pakeitimas. Tas suvažiavimas bus šaukiamas liepos 27 d. Jaunimo centre.

Fondo nariai yra kviečiami gausiai dalyvauti metiniame suvažiavime. Fondas yra mūsų, tad reikia ir aktyviai jo veikloje dalyvauti. Taip pat visuomenė kviečiama dalyvauti ir fondo rengiamame Lietuvos operos solistų koncerte, kuris įvyks balandžio 21 d. Jaunimo centre.

J. Žygas

„AMERICANS FOR LITHUANIAN FREEDOM" TEBEDIRBA

Lietuvai pernai paskelbus savo nepriklausomybę, į pagalbą puolė grupė jaunų lietuvių profesionalų, greitai suorganizuodami „Americans for Lithuanian Freedom". Šis vienetas nuostabus tuo, kad jis nėra priklausomas jokiai kitai organizacijai, priimami visi, kurie rūpinasi Lietuvos išsilaisvinimu, ir nuo praeitų metų be sustojimo tęsia užsibrėžtą veiklą — skelbti Lietuvos padėtį bei siekius tarp kitataučių, skatinti įvairiais būdais Amerikos ir kitų kraštų politikus pripažinti Lietuvą, skatinti savuosius, kad pabustų ir konkrečiais darbais padėtų Lietuvai. „Americans for Lithuanian Freedom" taip pat padeda kitoms grupėms įgyvendinti savo siekius. Grupė renkasi kiekvieną sekmadienį 6 v.v. Seklyčios patalpose, Chicagoje, antrame aukšte.

Tarp jau visiems žinomų vaizdžiai apčiuopiamų grupės atliktų darbų yra reklama Washington, D.C., metro, reklaminė lenta prie Chicagos greitkelio, žieminiai bei vasariniai marškinėliai, lipinukai sagutės ir dabar kavos puodukai taikomi Kongreso nariams. Taip pat daromi plakatai, plastmase aptraukti, kad būtų galima naudoti ar iškabinti visokiame ore. Spalvos nenublunka, kaip anksčiau greitai darytų. Ant marškinėlių yra trispalvė kregždutė, skrendanti iš spygliuotų vielų narvo, ir žodžiai „Freedom for Lithuania". Ant baltų puodelių yra kregždutė su tuo pačiu užrašu. Tokie projektai, kartojant tą patį paveikslių ir žodžius, neleidžia kitataučiams Lietuvą užmiršti ir sutelkia lėšas kitiems politiniams užsimojimams. Būtų gerai, kad visi visą laiką tas sagutes nešiotų ir lipinukus su trispalve kregždute ir žodžiais „Freedom for Lithuania" priklijuotų prie automobilių langų. Dail. Vincas Lukas sugalvojo šiuos skoningus, nieko neužgaunančius, mūsų tikslą aiškiai pasakančius piešinius.

Ryšiai taip pat palaikomi su latviais ir estais, dalyvaujant bendruose susirinkimuose ir pasidalinant paskutine informacija bei veiklos kryptim.

x **Atsiuntė aukų po 20 dol.** įvairiomis progomis: prel. Ignas Urbonas, Gary, Ind., Andrius Povilaitis, M. Kvedaras, Chicago, Ill., Steven Markus, Naples, Fla. Labai dėkojame.

x **Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų** namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959** arba **(708) 425-7161.**

(sk)

x **KARGO Į LIETUVĄ!** Rūbus, naujus ir dėvėtus, batus, medžiagas ir nereceptinius vaistus ribotais kiekiais, galima siųsti į Lietuvą **BE MUITO!** siunčiame **ORO LINIJA Į RYGĄ.** Siuntinius atsiimti RYGOS muitinėje. Minimumas 110 lbs arba 50 kg. Kaina $1.45 už svarą. Kreiptis į: **G. T. International, tel. 708-430-7334, 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457.**

(sk)

x **„ŽAIBAS" NR. 6 – MAISTO PRODUKTAI** bus pristatyti Jūsų nurodytu adresu bet kur Lietuvoje: 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 6 sv. ryžių, 29 oz. dėžė persikų, 4 sv. valg. druska, 18 oz. riešutinis sviestas, 2 dėž. džiovintų slyvų, 2 dėž. razinų, 64 oz. aliejus, 1 dėž. įvairių arbatų, 39 oz. pupelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina – $100.00 – kreiptis **„ŽAIBAS 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, Ill. 60457, telefonas (708) 430-8090.**

(sk)

x **Dėmesio video aparatų savininkai!** Norėdami tikrai kokybiškai išversti video įrašus iš Lietuvoje naudojamos PAL sistemos į amerikietiškąją NTSC ir atvirkščiai, kreipkitės į **INTERVIDEO.** Su moderniausia „digital" aparatūra, už prieinama kainą galima perrašyti jūsų vaizdajuostes į 1¾" U-Matic, Beta, VHS, 8 mm, 8 mm „high-band" Stereo Hi-Fi formatus. Taip pat perrašome 16 mm kino filmus į video juostas. Mūsų adresas: **INTERVIDEO, 3533 S. Archer Ave., Chicago, IL 60609, tel. (312) 927-9091. Sav. Petras Bernotas.**

(sk)

x **„Lietuva Parcel Service"** praneša, kad nuo sausio 28 d. siuntinių persiuntime yra pakeitimų: siuntiniai, siunčiami pagal licenzijas (spec. leidimas), eis **be muito.** Visi drabužiai, batai, maisto produktai, skalbimo priemonės, vaistai nebus muituojami nei čia, nei Lietuvoje. Tokį leidimą turi „Lietuva parcel Service". Siuntiniai, siunčiami be tokio leidimo, bus muituojami rubliais sena tvarka. Galima su naujais drabužiais siųsti ir dėvėtus, tik labai gerame stovyje. Mūsų biure gausite išsamią informaciją apie siuntinių persiuntimą. Kreipkitės pas **Janiną Juodvalkienę, 4108 S. Archer Ave., Chicago, IL 60632, tel. 312-254-2817.** Darbo val.: 11 v.r.—5 v. p.p, išskyrus šeštadienį ir sekmadienį. **Prieš atvykdami pasiskambinkite.**

(sk)

x **KASA, federalinė kredito unija,** praneša apie naują patarnavimą: dabar galima įsigyti taupymo lakštus (certificates of deposit) iki 5 m. termino. Taupykite ilgesniam laikui ir gausite aukštesnius nuošimčius! **KASA, 2615 W. 71 St., Chicago, IL, tel. 312-737-2110.**

(sk)

x **American Travel Service Bureau** parūpina lėktuvų bilietus atvykusiems iš Lietuvos, kurie turi skristi iš New Yorko ir Washingtono į Chicagą, Los Angeles, Cleveland, ar kitus miestus. Taip pat turi žmogų New Yorke, kuris sutinka atvykstančius iš Lietuvos ir juos palydi skrendant į kitus miestus. Tą patį patarnavimą atlieka ir grįžtantiems į Lietuvą. Taip pat darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. **Kreiptis į American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. 1-312-238-9787.**

(sk)

x **Dr. Jonas ir Dalia Maurukai,** St. Petersburg, FL, įvertindami Lituanistikos Tyrimo ir Studijų centro įnašą lietuvių kultūrai, centrui paaukojo $10,000. Dr. Maurukas yra žymus chemikas-išradėjas, užpatentavęs keletą reikšmingų patobulinimų biochemijos ir klinikinės chemijos srityse. Jis yra daugelio mokslinių straipsnių autorius. Lituanistikos Tyrimo ir Studijų centras, veikiąs Jaunimo centro patalpose, Chicago, nuoširdžiai dėkoja daktarui ir poniai Maurukams už unikalaus dydžio auką.

(sk)

x **Vasario 16 proga, L.S.T. Korp! Neo-Lithuania rengia** K. Ostrausko dramos „Šaltkalvis" spektaklį Liet. Tautiniuose namuose šeštadienį, vasario 16 d., 8 v.v. Programą atliks aktoriai Vytautas Juodka ir Laima Šulaitytė-Day. Programa ir vaišės — $5.00 auka. Visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti.

(sk)

x **CANCUN, KARIBŲ SALOS** laivu, PRAHA ir BUDAPEŠTAS... tai tik kelios iš naujai organizuojamų **G. T. International** agentūros kelionių ateinantį pavasarį. Apie šias bei 1991 sezono keliones į Lietuvą, Cargo ir ŽAIBO sveikinimus ir daug kitų naudingų informacijų gausite atvykę į **G. T. International** kelionių agentūros ruošiamą Kelionių ir Turizmo parodą, **š.m. vasario 24 d.** nuo 12 iki 3 val. p.p. Pasaulio Lietuvių centre, 511 E. 127th St., Lemont, IL.

(sk)

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— **Dail. Jurgis Račkus,** Colour and Form Society administratorius, surengė grafikų parodą Park Royal bibliotekoje Mississaugoje. „The Mississauga News" sausio 20 d. dalininkas pažymėjo, kad Lietuvoje menininkai yra suvaržyti, bet yra ten ir gerų meniškų darbų, apeinančių politinį momentą.

— **Studentų vigilija** daroma visuose kraštuose, kur yra lietuvių, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos Toronto skyriaus iniciatyva. Prisimenama kruvinoji tragedija, įvykusi Vilniuje sausio 13 d. Žuvo jauni žmonės – tarp 17 ir 28 metų. Perduota žinia ir Aukščiausios tarybos pirmininkui Vytautui Landsbergiui per Mirgą Šaltmiraitę, esančią Lietuvoje.

— **Aušros Vartų parapijos** metinis susirinkimas buvo sausio 13 d. LB Montrealio apylinkės pirm. A. Staškevičius padarė pranešimą apie tragiškus įvykius Lietuvoje. Maldą sukalbėjo par. klebonas kun. J. Aranauskas. Pirmininkavo Vincas Piečaitis, sekr. Elvyra Krasowski, prezidiumą sudarė klebonas, Antanas Čepulis, Izidorius Mališka ir Marija Vaupšienė. Keturiems baigus kadenciją, buvo pasiūlyti Eugenijus Dainius, Elvyra Krasowski, Albertas Jonelis ir Nijolė Bagdžiūnienė, du liko iš pereitų metų – Petras Girdžius ir Vladas Žitkus.

„Americans for Lithuanian Freedom" talkina ar ruošia demonstracijas. Yra surengę septynias televizijos programas ir palaiko asmeniškus ryšius su politikais. Paskutinėje televizijos programoje sausio mėnesio gale labai sėkmingai dalyvavo Vytas Narutis, Rimas Gulbinas, Aidas Palubinskas ir Regina Narušienė. Lapkričio mėnesį Dalia Katiliūtė-Boydstun suruošė tautodailės parodėlę supažindinti TV programos publiką su lietuvišku menu, praeitim ir papasakojo įspūdžių iš savo viešnagės Lietuvoje.

Reaguojama į spaudos televizijos, radijo ir individų užsimínimus apie Lietuvą. Stropiai dirbama, ginant Lietuvos jaunuolius nuo priversto tarnavimo okupanto kariuomenėje. Stengiamasi, kad gavę Nobelio premiją ir kiti palaikytų prez. V. Landsbergio kandidatūrą 1991 metų Nobelio Taikos premijai. „Americans for Lithuanian Freedom" grupės darbus sunku visus išvardinti, bet ir jie yra svarbus įnašas į Lietuvos laisvinimo pastangas. Šį darbą tęsime, kol Lietuvos laisvė bus atstatyta.

Indrė

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. (708) 325-3157
Valandos pagal susitarimą